

Valstybinio audito ataskaita

JAUNIMO POLITIKOS STRATEGINIS
PLANAVIMAS IR PRIEMONIŲ
ĮGYVENDINIMAS SOCIALINĖS APSAUGOS
IR DARBO SRITYJE

2016 m. rugsėjo 12 d. Nr. VA-P-10-4-11

Su valstybinio audito ataskaita galima susipažinti
Valstybės kontrolės interneto puslapyje
adresu www.vkontrole.lt

TURINYS

<u>SANTRUMPOS IR SAVOKOS</u>	<u>3</u>
<u>SANTRAUKA</u>	<u>5</u>
IŠVADOS	6
REKOMENDACIJOS	7
POKYČIAI AUDITO METU	7
<u>IŽANGA</u>	<u>8</u>
<u>AUDITO REZULTATAI</u>	<u>10</u>
<u>1. AR SOCIALINĖS APSAUGOS IR DARBO SRITYJE SUKURTA APLINKA JAUNIMO POLITIKAI ĮGYVENDINTI?</u>	<u>10</u>
1.1. Jaunimo politika nepakankamai siejama su valstybės strateginėmis kryptimis ir Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos strateginiu veiklos planu	10
1.2. Numatyti veiksmai ir priemonės ne visoms jaunimo grupėms	12
1.3. Nematuojamas valstybės veiksmais kuriamas poveikis jaunimui	13
1.4. Jaunimo politikos įgyvendinimo programa planuojama neambicingai	15
<u>2. AR LĖŠOS JAUNIMO POLITIKAI SOCIALINĖS APSAUGOS IR DARBO SRITYJE PANAUDOTOS SIEKIANT POVEIKIO JAUNIMUI?</u>	<u>17</u>
2.1. Jaunimo politika savivaldybėse organizuota nevienodai, o Jaunimo reikalų departamentas neatlieka visų jam pavestų funkcijų	19
2.2. Nenumatytas ir nevertinamas konkursais remiamų projektų poveikis jaunimui	22
<u>PRIEDAI</u>	<u>25</u>

SANTRUMPOS IR SĄVOKOS

02.13 programa – Specialiųjų tikslinių dotacijų biudžeto programa.

03.02 programa – SADM vykdoma biudžeto programa „Jaunimo politikos įgyvendinimas“.

AAI – Aukščiausioji audito institucija.

EAR – Europos Audito Rūmai.

ES jaunimo strategija – Komisijos komunikatas Tarybai, Europos Parlamentui, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir regionų komitetui, ES Jaunimo strategija. Investicijos ir galimybių suteikimas. Atnaujintas atvirasis koordinavimo metodas, taikomas sprendžiant jaunimo problemas ir suteikiant jiems daugiau galimybių, Briuselis, 2009-04-27, KOM(2009) 200 galutinis.

Jaunimas – 14–29 metų amžiaus asmenys.

JGI – jaunimo garantijų iniciatyva.

JPI – Jaunimo politikos pagrindų įstatymas.

JRD – Jaunimo reikalų departamentas.

LIJOT – Lietuvos jaunimo organizacijų taryba.

MVP – metinis veiklos planas.

NEET – nedirbantis, nesimokantis ir mokymuose nedalyvaujantis jaunimas.

NJPP – Nacionalinė jaunimo plėtros 2011–2019 metų programa.

NPP – Nacionalinė pažangos programa.

OSP – Oficialiosios statistikos portalas.

Regioninė jaunimo politika – jaunimo politika, vykdoma regionuose ir savivaldybėse.

SADM – Socialinės apsaugos ir darbo ministerija.

SD – Statistikos departamentas.

SJRK – savivaldybių jaunimo reikalų koordinatoriai.

SPPD – Socialinių paslaugų priežiūros departamentas.

Strateginio planavimo dokumentuose naudojamų vertinimo kriterijų sudarymo ir taikymo metodika – patvirtinta finansų ministro 2010-10-25 įsakymu Nr. 1K-330.

Strateginio planavimo metodika – patvirtinta Vyriausybės 2002-06-06 nutarimu Nr. 827.

Strateginių dokumentų sąsajos – atsekami ryšiai, kurie leidžia įvertinti, kaip vienas dokumentas siejasi su kitu dokumentu.

Strateginės kryptys – strateginiuose valstybės pažangos dokumentuose įvardintos siekiamų pokyčių kryptys.

SVP – Strateginis veiklos planas.

Trumpos trukmės (iki 3 m.) planavimo dokumentai – tarpinstituciniai veiklos planai, kuriuos tvirtina Vyriausybė; strateginiai veiklos planai (3 metų), kuriuos tvirtina atitinkamas valstybės

biudžeto asignavimų valdytojas; metiniai veiklos planai, kuriuos tvirtina asignavimų valdytojas arba paveda tvirtinti atitinkamos įstaigos vadovui; veiksmų planai (prireikus rengiami visam ilgos ar vidutinės trukmės planavimo dokumento įgyvendinimo, ar tam tikros problemos, klausimo sprendimo laikotarpiui), kuriuos tvirtina ministras arba keli ministrai bendru įsakymu.

TVP – Tarpinstitucinis veiklos planas.

VRK – Vyriausioji rinkimų komisija.

SANTRAUKA

Jaunimas Lietuvoje 2015 metais sudarė beveik 20 proc. visų šalies gyventojų. Jaunimo, kaip ir kitų gyventojų grupių, mažėja. 2015 metais iš Lietuvos emigravo 44,5 tūkst. gyventojų, iš jų jaunimas sudarė 49 proc.

Dėl emigracijos Lietuvos visuomenė sensta kur kas greičiau. EBPO¹ konstatavo, kad ateityje dėl to vyresnių nei 65 metai gyventojų santykis su darbingo amžiaus gyventojais išaugs nuo 30 proc. 2015 metais iki 50 proc. 2036 metais. Dėl to pensijų mokėjimas taps nepakeliama našta socialinės apsaugos sistemai.

Jaunimo politiką formuoja Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, o socialinės apsaugos ir darbo srityje įgyvendina Jaunimo reikalų departamentas, Socialinių paslaugų priežiūros departamentas, savivaldybės, kitos įstaigos ir institucijos, bendradarbiaujama su nevyriausybinio sektoriumi.

Jaunimo politikos formavimo institucijos turėtų sukurti tokią aplinką jaunimui ir turimus valstybės biudžeto išteklius planuoti ir naudoti taip, kad jie ypač prisidėtų prie jaunimo problemų identifikavimo ir sprendimo. 2015 m. jaunimo politikai vien socialinės apsaugos ir darbo srityje skirta beveik 18 mln. Eur, tačiau valstybės biudžeto dalis, tekusi jaunimui dalyvauti įvairiose projektinėse veiklose sudarė tik 7,3 Eur vienam asmeniui (2015 m. planuotas pasiekti rodiklis – 24,62 Eur). Remiantis EK duomenimis, nacionalinio biudžeto lėšų dalis, tenkanti jaunimui Lietuvoje – viena mažiausių Europoje.²

Auditą atlikome numatę tikslą – įvertinti, ar tinkamai sudaryti jaunimo politikos planavimo dokumentai ir tinkamai panaudotos lėšos biudžeto programos priemonėms įgyvendinti socialinės apsaugos ir darbo srityje. Auditą atlikome siekdami atsakyti į klausimus:

- ar tinkamai sudaryti strateginio planavimo dokumentai Socialinės apsaugos ir darbo srityje jaunimo politikai įgyvendinti;
- ar Socialinės apsaugos ir darbo ministerija 2015 m. tinkamai panaudojo lėšas jaunimo politikai įgyvendinti.

Šio audito metu vertinome jaunimo politikos formavimą ir 1,9 mln. Eur naudojimą socialinės apsaugos ir darbo srityje³ 2015 m. Auditą atlikome Socialinės apsaugos ir darbo ministerijoje, duomenis ir informaciją rinkome iš socialinės apsaugos ir darbo srityje jaunimo politiką įgyvendinančių institucijų ir įstaigų: Socialinių paslaugų priežiūros departamento, Jaunimo reikalų departamento ir savivaldybių.

Audituojamasis laikotarpis – 2015 m., pokyčių analizei naudoti ankstesnių laikotarpių (2012–2015 m.) duomenys.

Įvertinę audito metu surinktus įrodymus (duomenų analizės, pokalbiai, apklausos, dokumentų peržiūros), pateikiame valstybinio audito išvadas ir rekomendacijas.

Rekomendacijos teiktos SADM ir SPPD, o jų įgyvendinimo planas pateikiamas 9 priede.

¹ EBPO Tarptautinė švietimo sistemos įvertinimo ataskaita, pateikiama internete: <http://www.oecd.org/pisa/keyfindings/pisa-2012-results.htm>.

² Eurofund, Commission Staff working Document 2015-09-14, SWD(2015) 168 final duomenys.

³ Audito išvados ir rekomendacijos suformuluotos išanalizavus ES, EK, mokslinių ir kitų tyrimų duomenis, ataskaitas, kitus dokumentus; atlikus SJRK apklausą, išnaginėjus jaunimo organizacijų vykdytų programų paraišką ir ataskaitas, įvertinus biudžeto programos „Jaunimo politikos įgyvendinimas“ (1,2 mln. Eur) ir tikslinių dotacijų SJRK pareigybei išlaikyti savivaldybėse (790 tūkst. Eur) naudojimą, pokalbius su ministerijos ir jai pavaldžių institucijų darbuotojais.

IŠVADOS

1. Socialinės apsaugos ir darbo ministerija formuodama jaunimo politiką integruoja Europos Sąjungos jaunimo strategijos pagrindinius tikslus, bet neorientuoja jos į Lietuvos pažangą ir raidą. Akcentuojama, kad jaunimas – vienas svarbiausių ateities stabilumo veiksnių, bet dabartinių politiką formuojančių dokumentų tarpusavio integralumo stoka nesukuria prielaidų jaunimo politikai reikšmingai prisidėti prie valstybės pokyčių (1.1 poskyris).
2. Ministerija nepakankamai užtikrina objektyvų visos jaunimo padėties stebėjimą, įrodymais pagrįstos viešosios politikos formavimą ir nepakankamai vertina, ar efektyviai panaudotos lėšos veikloms finansuoti, nes programų vertinimo kriterijai planuojami neambicingai, o numatyti kiekybiniai rodikliai neparodo objektyvių jaunimo padėties pokyčių (1.3, 1.4 poskyriai).
3. Nesudaromos prielaidos identifikuoti ir spręsti visų jaunimo amžiaus grupių problemas, nes jaunimo politikos strateginiuose dokumentuose naudojama skirtinga jaunimo amžiaus apibrėžtis (1.2 poskyris).
4. Socialinės apsaugos ir darbo ministerija formuodama politiką turėtų orientotis į skirtingų jaunimo grupių poreikius. Tačiau 2016 m. 83 proc. lėšų yra nukreiptos tik į nedirbantį, nesimokantį ir mokymuose nedalyvaujantį jaunimą, kuris sudaro tik 6,3 proc. visos jaunimo grupės, nors jaunimo nedarbo lygis mažėja ir yra geresnis už ES vidurkį (2 skyrius).
5. Ne visos savivaldybės sudarė prielaidas tinkamai organizuoti jaunimo politiką (2.1 poskyris):
 - 5.1. savivaldybių administracijos jaunimo reikalų koordinatoriams paveda vykdyti užduotis, nesusijusias su jaunimo politika, todėl darbuotojai negali skirti viso darbo laiko tiesioginėms funkcijoms atlikti, nors ministerija šiai pareigybei išlaikyti skiria lėšų (2015 m. 790 tūkst. Eur; 2016 m. 800 tūkst. Eur);
 - 5.2. ministerija rekomendavo užduotis jaunimo politikai vykdyti, bet ne visos savivaldybės jų laikėsi.
6. Jaunimo reikalų departamentas nepakankamai prisidėjo prie jaunimo politikos įgyvendinimo (2.1 poskyris):
 - 6.1. vykdė ne visas jam pavestas funkcijas, o paslaugas jų vykdymui pirko iš kitų asmenų;
 - 6.2. neužtikrino pakankamo bendradarbiavimo su skirtingomis savivaldybėmis, nes tarpsektorines vietos jaunimo problematiką atitinkančias veiklas organizavo tik 1 iš 60 savivaldybių, o apie 30 proc. savivaldybių jaunimo reikalų koordinatorių nurodė, kad jiems trūko metodinės pagalbos efektyviai vykdyti pavestas užduotis.
7. Neaiškus projektų indėlis siekiant jaunimo politikos tikslų ir kokybiško įgyvendinimo (2.2 poskyris):
 - 7.1. Jaunimo organizacijų stiprinimo ir Regioninių jaunimo organizacijų tarybų stiprinimo programose nėra aiškių tikslų ar prioritetinių kryptių, kokios jaunimo problemos sprendžiamos finansuotais projektais;
 - 7.2. iš 19 finansuotų jaunimo organizacijų 7 siejamos su Lietuvoje veikiančiomis politinėmis partijomis, todėl sunku atskirti, kiek su politinėmis partijomis susijusių jaunimo organizacijų projektai prisideda prie jaunimo politikos tikslų, kiek – prie politinės partijos ideologijos skleidimo;
 - 7.3. koordinacinės veiklos projekto atrankos nuostatų reikalavimai riboja kitų organizacijų galimybę gauti finansavimą dėl sąlygų, kurias turi atitikti paramos siekianti organizacija;
 - 7.4. neužtikrinama, kad visos projektuose suplanuotos veiklos būtų vykdomos ir už projektais sukurtus rezultatus (pvz., renginių ar asmenų skaičius) būtų tinkamai atsiskaityta.

REKOMENDACIJOS

Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai:

Siekiant pažangios valstybės ateities kūrimo, paremto visapusių jaunų žmonių ugdymu ir integravimusi į socialiai atsakingos visuomenės gyvenimą, kurti ir įgyvendinti šiuos siekius realizuojančią jaunimo politiką, kurioje:

1. Būtų sukurtos valstybės raidos ir jaunimo politikos strateginių dokumentų sąsajos. Ministerija turėtų didesnę dėmesį skirti valstybės pažangos strateginių dokumentų (Lietuva 2030 ir NPP) ir NJPP integralumui, o strateginiame ministerijos veiklos plane užtikrinti sąsajas tarp strateginių dokumentų ir biudžeto programų (1 išvada).
2. Būtų identifikuojamos ir sprendžiamos visų jaunimo grupių problemos, tinkamai planuojamos valstybės intervencijos ir matuojamas jų poveikis jaunimui. Teisės aktuose ir strateginio planavimo dokumentuose turėtų būti suvienodinta jaunimo amžiaus apibrėžtis. Numatyti ir matuojami ambicingi, kokybinę pažangą leidžiantys įvertinti kriterijai ir rodikliai. Planuojamos tinkamos valstybės intervencijos visose jaunimui aktualiose srityse (2, 3, 4 išvados).
3. Būtų tinkamai kontroliuojamas jaunimo politikos įgyvendinimas. Ministerija turėtų atlikti JRD pavestų ir faktiškai vykdomų funkcijų peržiūrą ir prireikus jas patikslinti, įvertinus žmogiškųjų išteklių joms atlikti poreikį (6 išvada).

Siekiant, kad jaunimo organizacijų projektinė veikla kurtų pridėtinę vertę gerinant jaunimo padėtį Lietuvoje ir tuo pačiu skatinant jaunimo dalyvavimą politinėje veikloje (7 išvada):

- tobulinti atrankos projektų nuostatus: numatyti aiškias prioritetas kryptis, kuriose galėtų veikti jaunimo organizacijos, ir projektų įgyvendinimo kokybę matuojančius kriterijus (7.1 išvada);
- inicijuoti tarpinstitucinį svarstymą sprendžiant jaunimo organizacijų, susijusių su politinėmis partijomis, finansavimo perdavimą kitoms institucijoms, susijusioms su politinių partijų priežiūra (7.2 išvada).

Socialinių paslaugų priežiūros departamentui:

Siekiant tinkamai administruoti jaunimo politikos srities projektus, sustiprinti projektų vykdymo kontrolę, didesnę dėmesį skiriant tinkamam projektų vykdytojų atsiskaitymui ir kokybinio projektų rezultato įvertinimui (7.4 išvada).

POKYČIAI AUDITO METU

Vienodus SJRK veiklos principus ir jaunimo politikos įgyvendinimo koordinavimą savivaldybėse nustatys parengtas ir derinamas su atitinkamomis institucijomis Jaunimo politikos pagrindų įstatymo pakeitimo projektas, kuriame išsamiau reglamentuojamas jaunimo politikos įgyvendinimas savivaldybėse ir SJRK veikla (5 išvada).

IŽANGA

Jaunimo politika suprantama kaip kryptinga veikla, kuria sprendžiamos jaunimo problemos ir siekiama sudaryti palankias sąlygas formuotiis jauno žmogaus asmenybei bei jo integravimuisi į visuomenės gyvenimą, taip pat veikla, kuria siekiama visuomenės ir tam tikrų jos grupių supratimo bei tolerancijos jauniems žmonėms. Lietuvoje jaunu žmogumi laikomas 14–29 metų asmuo⁴.

Remiantis Eurostato⁵ duomenimis, 2015 metais Lietuvoje jaunimas (15–29 m.) sudarė apie 20 proc. visų šalies gyventojų.

Jauni žmonės atneša naujų idėjų ir energijos, siekia tobulėti ir prisideda prie visuomenės nuostatų kitimo. Priklausomai nuo to, kokius įgūdžius įgis jaunas žmogus bręsdamas ir įsiliedamas į visuomenę, tokia ir bus visuomenė po tam tikro laiko.

Formuoti jaunimo politiką pavesta Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai⁶, kuri bendradarbiauja su daugeliu kitų institucijų ir įstaigų (detaliau žr. 1 priede).

ES jaunimo strategija numato kryptis, kuriose ES šalys narės skatinamos imtis iniciatyvų ir siekti pokyčių. 2016–2018 metų laikotarpiu šioje strategijoje numatyta pirmenybę teikti:

- didesnei socialinei visų jaunuolių (prioritetas tiems, kuriems gresia atskirtis, pavyzdžiui, nedirbančių ir nesimokančių ar kilusių iš migrantų šeimų) įtraukčiai;
- aktyvesniam visų jaunuolių (pirma tų, kuriems gresia marginalizacija) dalyvavimui;
- paprastesniam visų jaunuolių integravimui į darbo rinką, itin daug dėmesio skiriant ilgalaikio nedarbo problemoms ir perėjimui iš švietimo sistemos į darbo rinką.

Lietuvos pažangos strategijoje „Lietuva 2030“ ir NPP taip pat skiriamas didelis dėmesys jaunimui. NPP nurodoma, kad jaunimas įvardijamas kaip horizontalusis principas, kuris įgyvendinamas per joje numatytas pokyčių kryptis ir prioritetus ir reiškia, kad visos kitos sritys formuojamos atsižvelgiant į jaunimo poreikius.

Jaunimo politika Lietuvoje įgyvendinama šiose srityse⁷:

- Pilietiškumo ugdymo ir karo prievolės atlikimo.
- Švietimo, mokymo, mokslo, studijų ir ugdymo.
- Neformalaus ugdymo.
- Darbo ir užimtumo.
- Apsirūpinimo būstu.
- Laisvalaikio, poilsio, kūrybos ir kultūros.
- Socialinės ir sveikatos apsaugos.
- Sveikatingumo, kūno kultūros ir sporto.
- Narkomanijos ir kitų priklausomybės formų prevencijos.
- Nusikalstamumo prevencijos.
- Kitose įstatymų ir kitų teisės aktų nustatytoje srityse.

⁴ LR jaunimo politikos pagrindų įstatymas, 2003-12-04 Nr. IX-1871, 2 str. 1 ir 4 d. Remiantis ES Jaunimo strategija ir Nacionaline pažangos programa jaunas žmogus yra suprantamas kaip 15–29 metų amžiaus asmuo.

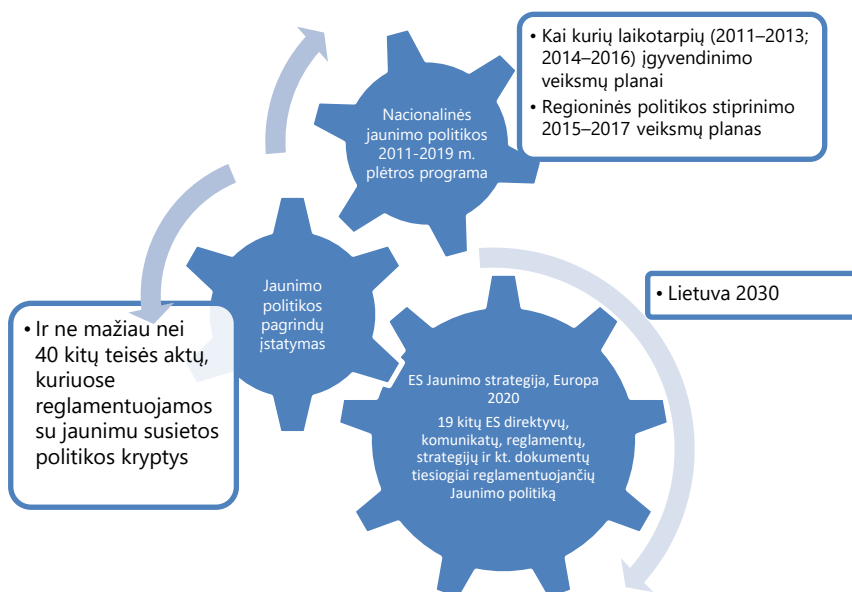
⁵ Eurostato duomenys apie jaunimo dalį bendroje demografijoje, žr.: <http://ec.europa.eu/eurostat/web/youth/statistics-illustrated>.

⁶ LR Vyriausybės 2010-06-24 nutarimas Nr. 330 „Dėl ministrams pavedamų valdymo sričių“, p. 1.6.4.

⁷ LR jaunimo politikos pagrindų įstatymas, 2003-12-04 Nr. IX-1871, 4 str.

Jaunimo politiką Lietuvoje reglamentuoja ir daugelis kitų teisės aktų.

1 pav. Jaunimo politiką formuojantys dokumentai

Šaltinis – AAI

Auditas atliktas pagal Valstybinio audito reikalavimus⁸ ir Tarptautinius aukščiausiųjų audito institucijų standartus⁹. Atlikdami auditą darėme prielaidą, kad visi auditoriams pateikti dokumentai yra teisingi, išsamūs ir galutiniai, o jų kopijos atitinka originalus.

Audito procedūros ir metodai aprašyti 2 priede.

⁸ Patvirtinta LR valstybės kontrolieriaus 2002-02-21 įsakymu Nr. V-26 (2015-10-23 Nr. V-213 redakcija).

⁹ 3000-asis TAAIS „Veiklos audito įgyvendinimo rekomendacijos“ ir 3100-asis TAAIS „Veiklos audito gairės – svarbiausi principai“ (http://www.vkontrole.lt/meniu.aspx?dok_id=350).

AUDITO REZULTATAI

1. AR SOCIALINĖS APSAUGOS IR DARBO SRITYJE SUKURTA APLINKA JAUNIMO POLITIKAI ĮGYVENDINTI?

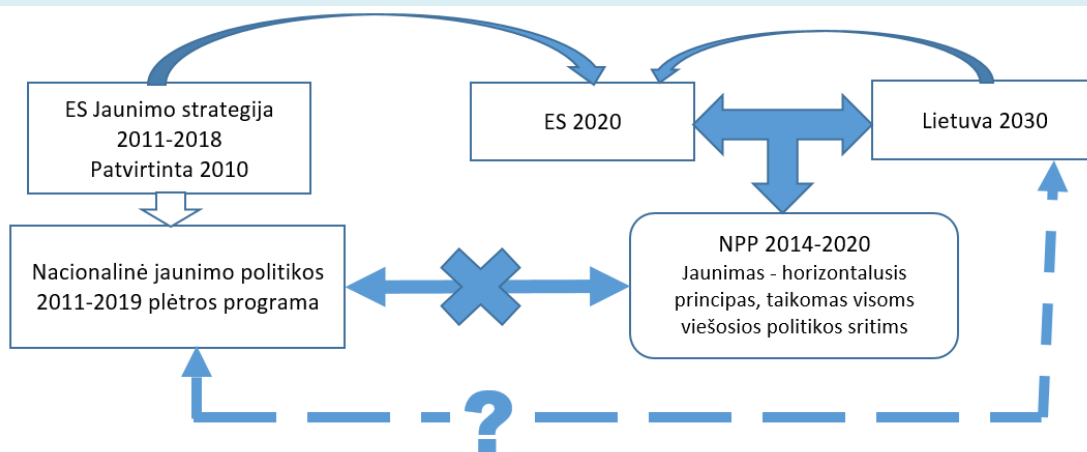
1.1. Jaunimo politika nepakankamai siejama su valstybės strateginėmis kryptimis ir Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos strateginiu veiklos planu

Jaunimo politikos srityje strateginio planavimo dokumentų daug, tačiau jie tarpusavyje nesusieti. Taip nesukuriama tinkama stebėsenos sistema, kuri leistų identifikuoti aktualiausias problemas, iššūkius, su kuriais susiduria tam tikros jaunimo grupės, pastebėti naujas tendencijas ir atitinkamai nustatyti jaunimo politikos priemonių finansavimo prioritetus.

Vertinome, ar numatytos pagrindinių valstybės strateginių kryptių ir jaunimo politikos strateginio planavimo dokumentų sąsajos, užtikrinančios, kad būtų sukurtos prielaidos jaunimo politiką įgyvendinti siekiant pažangos.

Jaunimo politikos strateginės veiklos kryptys, pagrindiniai tikslai ir uždaviniai jaunimo problemoms spręsti yra numatyti ES Jaunimo strategijoje¹⁰, JPPĮ¹¹, NJPP¹² ir ją įgyvendinančiuose veiksmų planuose¹³.

2 pav. Strateginių dokumentų, reglamentuojančių jaunimo politiką, sąsajų trūkumas

Šaltinis – AAI

¹⁰ Žr. oficialiame Europos tinklalapyje: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/?uri=CELEX%3A52009DC0200>.

¹¹ LR jaunimo politikos pagrindų įstatymas, 2003-12-04 Nr. IX-1871.

¹² LR Vyriausybės 2010-12-01 nutarimas Nr. 1715 „Dėl Nacionalinės jaunimo politikos 2011–2019 metų plėtros programos patvirtinimo“.

¹³ LR socialinės apsaugos ir darbo ministro įsakymai: 2013-12-04 Nr. A1-661 „Dėl Nacionalinės jaunimo politikos 2011–2019 metų plėtros programos įgyvendinimo 2014–2016 metų veiksmų plano patvirtinimo“; 2015-01-09 Nr. A1-11 „Dėl regioninės jaunimo politikos stiprinimo 2015–2017 metų veiksmų plano patvirtinimo“.

Jaunimo politika neturi atsekamų sąsajų su valstybės pažangos tikslais. ES jaunimo strategiją įgyvendinanti NJPP ir jos veiksmų planai neturi ryšių su „Lietuva 2030“¹⁴ ir „ES 2020“ įgyvendinančia NPP¹⁵. Šios programos yra vienodos reikšmės valstybės strateginiai dokumentai (3 priedas), tačiau jos nesusietos. Todėl ministerijoje neįsitikinama, kad jaunimo horizontalusis principas tinkamai įgyvendinamas gerinant jaunimo padėtį Lietuvoje ir kad jo taikymas užtikrina indėlį į pokyčius siekiant valstybės pažangos.

Strateginio planavimo metodika nustato¹⁶, kad ministerijos, rengdamos SVP, turi atsižvelgti į pagrindinius valstybės raidą užtikrinančius dokumentus, Vyriausybės programą ir prioritetus bei kitus ilgos ir vidutinės trukmės planavimo dokumentus. Taip siekiama užtikrinti, kad pagrindiniai valstybės tikslai ir uždaviniai būtų tinkamai valdomi ir įgyvendinami.

Vyriausybės kanceliarija teikia ministerijoms rekomendacijas, kaip užtikrinti reikiamas Seimo ir Vyriausybės patvirtintų planavimo dokumentuose numatytų veiksmų ir ministerijų SVP sąsajas, kad tai būtų padaryta tinkamai.

Vyriausybės kanceliarijos teikiamos rekomendacijos

- Ilgos ir vidutinės trukmės planavimo dokumentų (Vyriausybės programa, Nacionalinė pažangos programa, Plėtros programos) tikslai ir uždaviniai turi būti susiję su SVP, o vertinimo kriterijai (rodikliai) perkelti į SVP.
- Trumpos trukmės planavimo dokumentų: TVP, veiksmų planų priemonės, asignavimai ir rezultato kriterijai turi būti perkelti į SVP; metinių Vyriausybės veiklos prioritetų rodikliai perkelti į SVP.

Šaltinis: Vyriausybės kanceliarijos išaiškinimas

SADM sudarydama 2015 m. SVP užtikrino tik dalį svarbiausių dokumentų sąsajų (žr. 1 pav.), reglamentuojančių jaunimo politiką:

- Jaunimo politiką formuojančios ministerijos SVP nėra nurodyta jaunimo kaip horizontaliojo NPP principo svarba. Horizontalusis principas reiškia, kad visos trys „Lietuva 2030“ ir NPP pokyčių kryptys (sumani visuomenė, sumanus valdymas, sumani ekonomika) aktyviai prisideda prie jaunimo gerovės. Perkeltas jaunimo nedarbo vertinimo rodiklis (15–24 m.), tačiau jis neapima visos jaunimui priskiriamos amžiaus grupės (14–29 m.).
- SVP sąsajos su NJPP dalinės – neperkelti kriterijai, tačiau biudžeto programoje „Jaunimo politikos įgyvendinimas“ yra numatyta priemonė šiai plėtros programai įgyvendinti. Regioninės jaunimo politikos stiprinimo 2015–2017 m. veiksmų planas taip pat įgyvendinamas per numatytą priemonę biudžeto programoje. Todėl neaišku, kaip matuojamas veiksmų planų poveikis biudžeto programose.
- SADM yra NJPP koordinuojanti įstaiga, renkanti duomenis apie jų vykdymą iš kitų institucijų. Iš 19 valdymo sričių priskirtų vertinimo rodiklių į SVP perkeltas tik vienas. SADM teigimu, ne visi NJPP rodikliai (13 iš 19) yra priskirtini jos valdymo sričiai, o NJPP įgyvendinimui rengiami veiksmų planai, kuriuose numatyti smulkesni nei priemonės veiksmai. Šiuose veiksmų planuose (ir Regioninės jaunimo politikos stiprinimo 2015–2017 m. veiksmų plane) rodikliai nėra numatyti.

¹⁴ LR Seimo 2012-05-15 nutarimas Nr. XI-2015 „Dėl Valstybės pažangos strategijos „Lietuvos pažangos strategija „Lietuva 2030“ patvirtinimo“.

¹⁵ LR Vyriausybės 2012-11-28 nutarimas Nr. 1482 „Dėl 2014–2020 metų nacionalinės pažangos programos patvirtinimo“.

¹⁶ Patvirtinta LR Vyriausybės 2002-06-06 nutarimu Nr. 827 (2010-08-25 Nr. 1220 redakcija).

SADM, planuodama biudžeto lėšas programai „Jaunimo politikos įgyvendinimas“, strategiškai svarbius dokumentus (veiksmų planus)¹⁷ suplanavo įgyvendinti per vieną SVP priemonę. Be to, šių veiksmų planų priemonės dubliuojasi (4 priedas). Tokiu būdu nėra užtikrinamas programos grynumas, turintis įtakos visos programos efektyvumui ir rezultatui.

Į SVP neįtraukus pagrindinių planavimo dokumentų nuostatų (tikslų, uždavinių, jų pasiekimo vertinimo kriterijų) ir neužtikrinus aiškiai atsekamų loginių sąsajų (ryšys su strateginio planavimo dokumentais pateikiamas per vieną biudžeto programos priemonę), prarandama intervencijos logika, kuri rodo, kaip planavimo dokumentai atitinka strateginius valstybės tikslus ir formuojamos politikos uždavinius. Dėl to itin sudėtinga įvertinti programomis kuriamą poveikį jaunimui.

1.2. Numatyti veiksmai ir priemonės ne visoms jaunimo grupėms

Strateginiuose dokumentuose planuojami institucijų veiksmai, kuriais siekiama spręsti jaunimo problemas ir taip gerinti jaunimo padėtį Lietuvoje bei sukurti darnią aplinką ir prielaidas plėtoti tęstinę jaunimo politiką. Veiksmai turėtų būti orientuoti į visą jaunimo amžių (14–29 m.), kaip tai numatyta JPPJ¹⁸, tačiau NJPP priemonėse ir jų įvykdymą rodančiuose rodikliuose nustatėme didelių skirtumų:

- jaunimo nedarbas matuojamas 16–24 m. amžiaus asmenų grupėje;
- savarankiškai sportuojančio ir besimankštinančio jaunimo lygis vertinamas 19–25 m. amžiaus grupėje;
- narkotinių ir psichotropinių medžiagų vartojimas matuojamas 15–34 m. asmenų grupėje;
- jaunimo, kasmet deklaravusio išvykimą iš Lietuvos, dalis matuojama 15–29 m. asmenų grupėje;
- matuojant jaunimo pilietinės galios indeksą, pateikiamas mokinių pilietinės galios indeksas (mokiniai Lietuvoje paprastai būna 6–19 m. amžiaus).

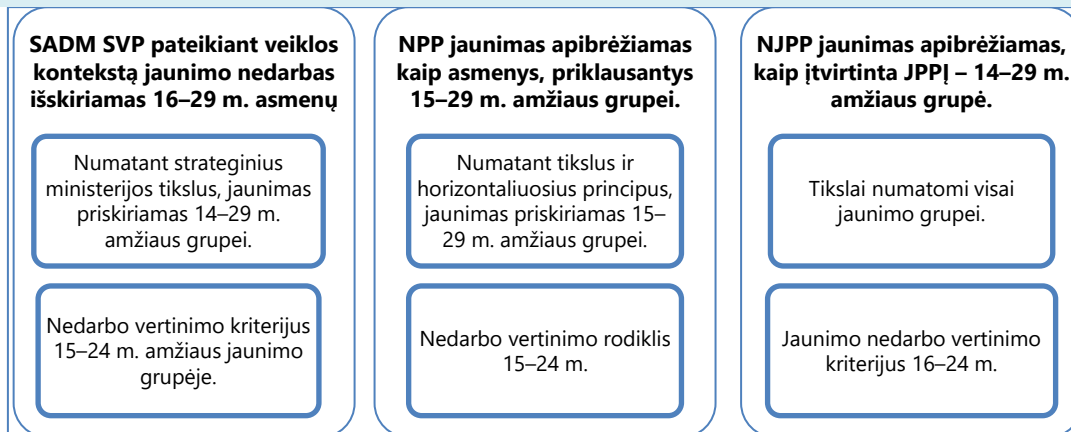
NPP, socialinės apsaugos ir darbo ministro valdymo srityje (2 prioritetas), yra matuojamas vienintelis jaunimo nedarbo rodiklis, tačiau ir jis neapima visų jaunimo amžiaus grupių – stebimas tik 15–24 m. amžiaus asmenų nedarbas.

Jaunimo nedarbo rodiklis ir kituose planavimo dokumentuose taip pat apima ne visą JPPJ apibrėžtą jaunimo amžiaus grupę. Vertinamas biudžeto lėšomis finansuojamų priemonių skirtingoms amžiaus grupėms efektyvumas.

Eurostatas matuoja 15–24 m. amžiaus jaunimo nedarbą, siekdamas duomenis palyginti visose ES šalyse. Lietuvoje nustačius 14–29 m. jaunimo amžiaus grupę, jaunimo nedarbo lygio stebėjimas nebuvo išplėstas iki nacionalinio amžiaus įverčio ir pateikiamas 15–24 metų rodiklis. Duomenis apie jaunimo nedarbą Lietuvoje renka Statistikos departamentas ir Lietuvos darbo birža (5 priedas).

¹⁷ LR socialinės apsaugos ir darbo ministro įsakymai: 2013-12-04 Nr. A1-661 „Dėl Nacionalinės jaunimo politikos 2011-2019 metų plėtros programos įgyvendinimo 2014-2016 metų veiksmų plano patvirtinimo“; 2015-01-09 Nr. A1-11 „Dėl regioninės jaunimo politikos stiprinimo 2015-2017 metų veiksmų plano patvirtinimo“.

¹⁸ LR jaunimo politikos pagrindų įstatymas, 2003-12-04 Nr. IX-1871.

3 pav. Jaunimo amžiaus apibrėžties ir nedarbo stebėjimo rodiklio skirtumai strateginio planavimo dokumentuose

Šaltinis – AAI

Strateginio planavimo dokumentuose neužtikrinama vienoda jaunimo amžiaus apibrėžtis, todėl ne visos amžiaus grupės gali gauti politikos priemonėmis gaunamą naudą.

Neužtikrinus vienodos jaunimo amžiaus apibrėžties matuojant jaunimo politikos įgyvendinimo rezultatus, skirtingi ministrai savo valdymo srityse formuodami politiką gali numatyti priemones, orientuotas ne į visą JPPĮ numatytą jaunimo grupę. Be to, matuojant skirtingus rodiklius nevienodoje jaunimo amžiaus grupėje, SADM kaip politikos formuotojas negauna objektyvios informacijos apie viso jaunimo padėties kitimą Lietuvoje.

1.3. Nematuojamas valstybės veiksmais kuriamas poveikis jaunimui

Ne visi strateginių dokumentų vertinimo rodikliai atskleidžia jaunimo padėties kitimo tendencijas. Kokybiniai rodikliai, galintys parodyti jaunimo pažangą, yra numatyti, tačiau neatliekami tyrimai ir situacijų analizės, siekiant juos įvertinti. Tokiu būdu nesurenkama aktuali ir pakankama informacija apie jaunimą.

NPP ir NJPP numatyta priemonių įgyvendinimo stebėseną turėtų užtikrinti, kad siekiami rezultatai orientuoti į pažangą ir rodo jaunimo padėties kitimą.

NJPP numatytais kriterijais siekiama įvertinti, kaip kito jaunimo situacija, įgyvendinus valstybės lėšomis finansuojamas intervencijas.

NJPP įgyvendinamas per veiksmų planus, kuriuos ministras tvirtina 3 metų laikotarpiui. Įvertinus, kaip šie planai buvo vykdomi 2015 metais, nustatyta, kad nebuvo pasiekti 4, nėra duomenų arba nepamatuoti 6 iš patvirtintų 19 rodiklių, t. y. daugiau nei pusė visų rodiklių. 1 lentelėje pateikiami nepasiekti arba nematuojami rodiklių įverčiai 2015 m. su mūsų pastabomis. Nepasiekus rodiklių, lieka neaišku, ar efektyviai panaudotos veikloms finansuoti skirtos lėšos.

1 lentelė. NJPP nepasiekti arba nematuojami rodikliai

Rodiklis	Planuota reikšmė 2015 m.	Pasiekta reikšmė 2015 m.	Pastabos
Jaunimo nedarbas (16–24 m.) Registruotų jaunų 16–24 m. bedarbių santykis su 16–24 m. darbingo amžiaus gyventojais	-	3,9 proc.	Reikšmė nenumatyta visiškai
Savarankiškai sportuojančio ir besimankštinančio jaunimo (19–25 m.) dalis šalyje (procentais) (vertinama sociologinių apklausų būdu)	79,3 proc.	-	Nuo 2014 m. tokie duomenys nėra renkami. 2014 m. KKSD atliko sociologinę apklausą, kuri parodė, kad 15–34 m. asmenų grupėje sportuoja ar mankština 81 proc. žmonių, tačiau vertinama jaunimo amžiaus grupė nėra išskirta
Narkotinių ir psichotropinių medžiagų vartojimo paplitimas tarp jaunų asmenų (15–34 m.)	2,9 proc.	-	Tyrimas atliekamas tik kas 4 metus, 2015 m. nebuvo atliktas
Akredituotų jaunimo darbuotojų skaičius	600 (iki 2015 m.)	183 (iki 2015 m.)	2015 m. nebuvo akredituota nė vieno darbuotojo, paskutiniai akredituoti 2013 m. pabaigoje–2014 m. pradžioje. Pasibaigus ES lėšomis finansuojamam projektui, VB lėšų akreditavimui nebeskirta.
Jaunimo, priklausančio jaunimo organizacijoms, dalis	14,4 proc.	-	2015 metais nėra daryta tyrimų ar studijų apie jaunimo dalyvavimą jaunimo organizacijų ir kitų NVO veikloje, nors 03.02 programoje vienas iš rodiklių – skaičius jaunimo, priklausančio organizacijoms.

Šaltinis – AAI, NJPP 2014–2016 m. TVP 2015 m. ataskaita

Nenustačius tinkamų rodiklių ir jų nepamatavus, neužtikrinama, kad valstybė matuotų biudžeto lėšomis kuriamą poveikį. Neįsitikinama, kad skirtos lėšos jaunimo politikai įgyvendinti panaudotos rezultatyviai ir lėmė teigiamą jaunimo padėties kitimą.

Lietuvoje tarpinstituciniai veiklos planai finansuojami visų jame dalyvaujančių asignavimų valdytojų finansiniais ištekliais. Finansavimas TVP veikloms ir priemonėms planuojamas preliminariai. Vertinant nusistovėjusią praktiką, paprastai priemonių įgyvendinimui skiriamos mažesnės nei planuotos biudžeto lėšos: NJPP 2014–2016 m. veiksmų planui vykdyti SADM srityje planuota skirti ~550 tūkst. Eur, panaudota apie 100 tūkst. Eur mažiau.

Egzistuojant situacijai, kai politika formuojama vieno ministro valdymo srityje, o lėšas iš suplanuotų asignavimų skiria kiti ministrai, nėra užtikrinamas veiksmingas sektorių bendradarbiavimas. Kiekvienas ministras prioritetą problemų sprendimui teikia savo valdymo srityje.

Siekiant tinkamo atsako į jaunimo poreikių tenkinimą, turėtų būti imamasi veiksmų atnaujinti strateginius jaunimo politikos dokumentus. Planuojama 2017–2019 m. NJPP veiksmų įgyvendinimo plane nustatyti rodiklius, atspindinčius JPPJ nustatyto amžiaus jaunimo padėties kitimą. O NPP papildyti reikšmingais jaunimo padėties stebėsenos kriterijais ir sukurti mechanizmą, leidžiantį visapusiškai įvertinti jaunimo horizontalaus principo įgyvendinimą.

1.4. Jaunimo politikos įgyvendinimo programa planuojama neambicingai

Vertindami biudžeto programos priemonių stebėseną kokybiniu aspektu, siekėme išsiaiškinti, ar patvirtinti rodikliai leidžia tinkamai įvertinti jaunimo padėties pokyčius ir ar planuojami ambicingai.

Ministerija, planuodama Jaunimo politikos įgyvendinimo programos priemones, nesilaikė teisės aktų reikalavimų¹⁹ – kriterijai neorientuoti į pažangą. Siektinos jų reikšmės mažesnės už praeitais metais pasiektus rezultatus, taip nevertinamas jaunimo padėties gerėjimas.

2013–2015 metais programos rodikliai įvykdyti 100–600 proc. lygiu (6 priedas). Ministerija kasmet nurodė panašias rodiklių viršijimo priežastis: dalyvavo daugiau, nei planuota, žmonių, įgyvendinta daugiau, nei planuota, projektų, padidėjo susidomėjimas ir pan.

2 lentelė. Jaunimo politikos įgyvendinimo programos rodiklių planavimas ir įgyvendinimas 2013–2015 m.

Priemonės pavadinimas	Planuota			Įvykdyta		
	2013	2014	2015	2013	2014	2015
Jaunimo dalis projektuose	4	4	4,3	4,8	6,6	7,5
AJC/AEV lankančių asmenų didėjimas	10	29	30	28	87	208
LT/PL projektuose dalyvaujančių žmonių sk.	350	350	350	444	525	394
NVO jaunimo politikoje skaičius	160	160	160	186	178	194
Jaunų asmenų projektuose sk.	16000	16000	16500	30374	40781	45305
Eurodesko atsakytų užklausų sk.	450	450	600	1524	1318	1131
Eurodeską aplankiusių asm. sk.	600000	600000	650000	652483	614769	605343
Jaunimo, dalyvaujančio AJC, AJE sk.	7900	8500	9000	9196	12250	15028
ERASMUS/Veiklus jaunimas projektų sk.	167	100	110	183	124	121
Projektų, iniciatyvų užsienio šalyse jaunimui remti sk.	2	2	2	2	2	5
Jaunimo, priklausančio jaunimo organizacijoms, dalis proc.		14	9,5		9,2	6,7

Šaltinis – AAI

Programoje stinga kriterijų, kurie parodytų jaunimo politikos kaip horizontalaus principo įgyvendinimo rezultatą:

- Atsižvelgiant į strateginį tikslą skatinti jaunimo dalyvavimą, biudžeto programoje numatyta skatinti jaunų žmonių dalyvavimą jaunimo organizacijose. Nustatytieji vertinimo kriterijai „dalyvavimas atrankos projektuose ir projektinėse veiklose“ (patvirtinti trys savo esme panašūs vertinimo kriterijai) – rodo tik kiekybinį dalyvavimo aspektą. Nėra vertinama, kokią naudą šis dalyvavimas suteikė, ar jis aktyvus, ar pasyvus.
- Nustatytas vertinimo kriterijus „organizuotų renginių skaičius“, kurio reikšmė nekinta keleri metai, taip pat nerodo siekiamos pažangos, neaišku, ar apskritai atspindi uždavinio – skatinti jaunus užsienio lietuvius puoselėti lietuvių tautinį tapatumą, lietuviybę ir bendruomeniškumą – įgyvendinimą, neleidžia įvertinti sukurto poveikio.
- Kriterijus, nurodantis skaičių valstybės ir savivaldybių institucijų bei nevyriausybinių organizacijų, dalyvaujančių vykdomoje jaunimo politikos srityje, neatskleidžia, koks šio

¹⁹ LR finansų ministro 2010-10-05 įsakymu Nr. 1K-330 patvirtinta Strateginio planavimo dokumentuose naudojamų vertinimo kriterijų sudarymo ir taikymo metodika, 29 p.

dalyvavimo rezultatas, kaip užtikrinama, kad visos į sąrašą patenkančios NVO ir bendruomeninės organizacijos iš tiesų dalyvauja vykdomoje jaunimo politikoje.

- Jaunimo dalyvavimas ir jaunimo organizacijų indėlis į sprendimų priėmimą Lietuvoje matuojamas tik kiekybiškai – nevertinant kuriamo rezultato. Remiantis Europos chartija dėl jaunimo dalyvavimo vietos ir regioniniame gyvenime²⁰, šis dalyvavimas ES suprantamas kaip aktyvus jaunimo grupės įsitraukimas į viešąją politiką, struktūrinio dialogo skatinimas ir kiti būdai atstovauti jaunimo interesams viešajame valdyme. Kiekybinis jaunimo organizacijos narių skaičius ar pačių organizacijų skaičiaus matavimas nerodo jų indėlio į viešosios politikos formavimą.

Europos Komisijos rekomendacijos dėl kokybiško darbo su jaunimu

Europos Komisija (EK) 2015 metais publikavo tyrimą, kas yra kokybiškas darbas su jaunimu.²¹ Skiltyje apie jaunimo politikos rodiklius EK konstatavo, kad būtina nacionalines politikas orientuoti ne į kiekybinių rodiklių pasiekimą, o į kokybinius rezultatus.

Kaip kokybinių ir į efektą orientuotų rodiklių pavyzdžius EK pateikia įgytų kompetencijų / įgūdžių matavimą, pakeistos nuomonės ar požiūrio vertinimą (visuomenės tyrimai ir pan.), išugdytus minkštuosius gebėjimus (pvz., bendradarbiavimas), įgytas žinias.

Išanalizavę 2015 m. Jaunimo politikos įgyvendinimo programos vertinimo rodiklius manome, kad jie atitinka tradiciškai matuojamus kiekybinius jaunimo politikos rodiklius (matuojamas dalyvių skaičius, NVO skaičius, atvirų jaunimo centrų / erdvių skaičius), tačiau nerodo tikrojo šios politikos priemonėmis kuriamo kokybinio rezultato. Rodikliai planuojami neambicingai, nesilaikant teisės aktų reikalavimų, neleidžia įvertinti jaunimo padėties kitimo Lietuvoje ir pasiektos pažangos.

Atsižvelgę į tai, rekomenduojame konkrečias priemones ir jų vertinimo rodiklius planuoti ambicingai, nustatyti kokybinius pažangos vertinimo kriterijus. Tokiu būdu sudaryti prielaidas ministerijos ir jos institucijų veiksmus planuoti siekiant bendros valstybės pažangos ir jaunimo padėties kitimo.

²⁰ Peržiūrėta Europos Chartija dėl jaunimo dalyvavimo vietos ir regioniniame gyvenime, Žr. Europos Tarybos tinklalapyje (anglų kalba): https://www.coe.int/t/dg4/youth/Source/Coe_youth/Participation/COE_charter_participation_en.pdf

²¹ Kokybiškas darbas su jaunimu, angl. *Quality Youth work*, žr. (anglų kalba): http://ec.europa.eu/youth/library/reports/quality-youth-work_en.pdf

2. AR LĖŠOS JAUNIMO POLITIKAI SOCIALINĖS APSAUGOS IR DARBO SRITYJE PANAUDOTOS SIEKIANT POVEIKIO JAUNIMUI?

SADM lėšas jaunimo politikai finansuoti panaudojo ne pačiu racionaliausiu būdu. JRD, panaudojęs veiklai skirtas lėšas, neįvykdė visų jam pavestų funkcijų ir nesukūrė geriausio rezultato, neužtikrino kokybiškos atrankos projektų kontrolės, jie finansuoti ne pačiu ekonomiškiausiu būdu ir nesiekiant poveikio jaunimui.

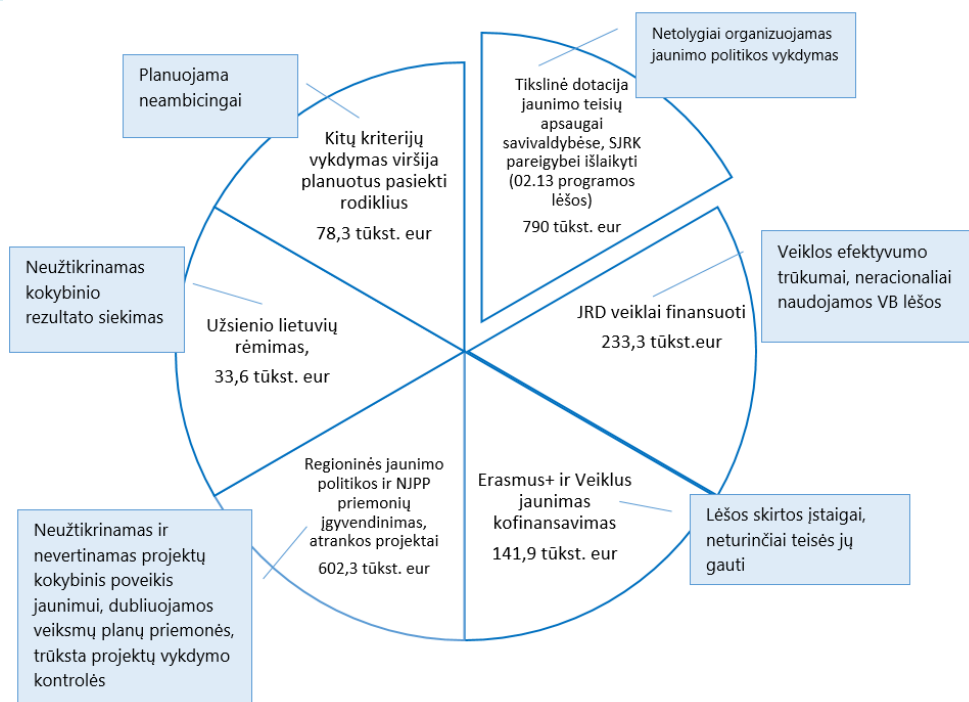
Socialinės apsaugos ir darbo srityje 2015 metais buvo skirta 17 177,5 tūkst. eurų valstybės biudžeto ir Europos Sąjungos lėšų įvairioms su jaunimo politikos įgyvendinimu susijusioms priemonėms finansuoti. Audito metu vertinome kai kurių biudžeto programų priemonių lėšų naudojimą jaunimo politikai įgyvendinti.

Vertintų programų asignavimai 2015 m.

- 02.13 programa – tikslinės dotacijos jaunimo teisių apsaugai 790 tūkst. eurų
- 03.02 programa – 1 123,3 tūkst. eurų. Iš jų vertintos priemonės:
 - Regioninės jaunimo politikos stiprinimo 2015–2017 m. veiksmų plano priemonių vykdymas 2015 m., NJPP 2014–2016 m. veiksmų plano vykdymas SADM srityje 2015 m.,
 - ES programos „Erasmus +“ ir „Veiklus jaunimas“ įgyvendinimo Lietuvoje bendras finansavimas;
 - Atrankos konkursų organizavimas.

Audito metu siekėme kompleksiskai įvertinti, kaip buvo naudotos lėšos jaunimo politikai įgyvendinti socialinės apsaugos ir darbo srityje. Analizavome, ar valstybės biudžeto lėšos naudotos siekiant jaunimo padėties pokyčių, laikantis teisės aktų ir ar viešojo administravimo institucijos vykdė savo veiklą, vadovaudamosi naudingumo visuomenei požiūriu.

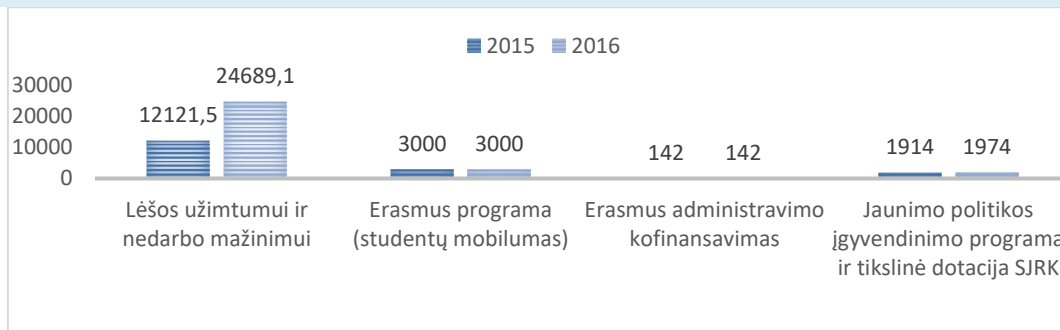
4 pav. Lėšų naudojimo 2015 metais trūkumai

Šaltinis – AAI Eur

SADM daugiausia dėmesio ir finansinių išteklių skiria jaunimo nedarbo problemoms spręsti, nors 2015 m. šis lygis Lietuvoje (16,3 proc.) buvo mažesnis nei ES vidurkis (19,7 proc.)²². Taip ministerija skyrė per mažai dėmesio kitoms svarbioms jaunimo problemoms spręsti. Jaunimo nedarbo lygis labai mažėja (2016 m. gegužės mėn. siekė 13 proc.)²³, tačiau ir 2016 m. ministerija 83 proc. asignavimų suplanavo nedarbo problemoms spręsti.

5 pav. Lėšos jaunimo politikai 2015–2016 metais (tūkst. Eur)

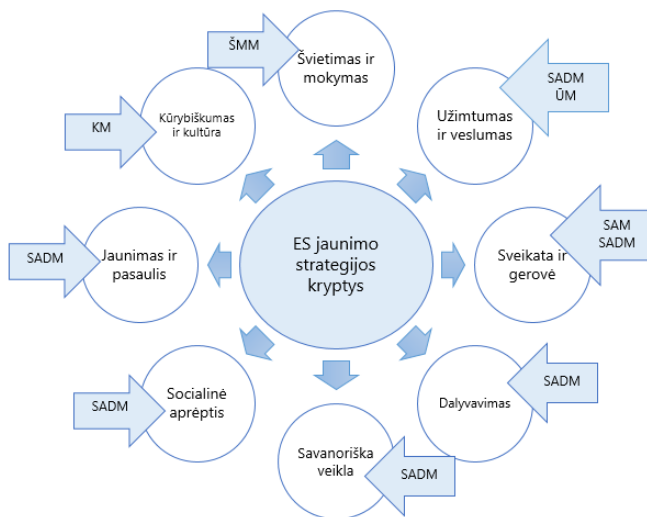

Šaltinis – AAI

Jaunimo politika įgyvendinama JPPĮ numatytose 10 veiklos sričių²⁴, kurios apima ES jaunimo strategijoje numatytas 8 veiksmų kryptis. Ministerija formuoja ar dalyvauja formuojant politiką daugelyje šių krypčių, bet daugiausia veiksmų imamasi siekiant spręsti jaunimo nedarbo problemas.

Neabejotina, kad tai ilgą laiką buvo labai aktuali problema. Paskutinių tyrimų duomenys²⁵ rodo, kad ir jaunimo emigracija, kuri dažniausiai siejama su nedarbo problemomis, nemažėja – 2015 metais jaunimas sudarė 49 proc. visų emigravusių žmonių. Tvirtinant lėšas biudžeto programoms nėra vertinamas finansuotų priemonių kokybinis poveikis jaunimui.

6 pav. ES jaunimo strategijos kryptys ir pagrindinės jas koordinuojančios institucijos

Šaltinis – AAI

²² EUROSTAT pranešimas apie nedarbo lygį ES, žr.: <http://ec.europa.eu/eurostat/documents/2995521/7197743/3-01032016-AP-EN.pdf/d91b795a-f165-4a39-a961-1ae07d6c4b13>

²³ Statistikos departamento duomenys, pateikiami teminėje nedarbo lygio lentelėje: <http://osp.stat.gov.lt/web/guest/statistiniu-rodikliu-analize?portletFormName=visualization&hash=7131a78c-7821-41ff-b06d-9e74188d1295>

²⁴ LR jaunimo politikos pagrindų įstatymas, 2003-12-04 Nr. IX-1871, 4 str.

²⁵ Šimanskienė L., Paužuolienė J., Emigracija Lietuvoje: priežastys ir padariniai, Klaipėdos universitetas, *Socialinė teorija, empirija, politika ir praktika*, 2014 Nr. 8; Rudžinskienė R., Paulauskaitė L., Lietuvos gyventojų emigracijos priežastys ir padariniai šalies ekonomikai, *Socialinė teorija, empirija, politika ir praktika*, 2014 Nr. 8; kt.

Nuo 2015 m. Lietuvoje pradėtas vykdyti Jaunimo garantijų iniciatyvų projektas, kurio pagrindinis tikslas – užtikrinti, kad formalųjį mokslą baigę jaunuoliai nuo 16 iki 29 metų per 4 mėnesius gautų darbo, stažuotės ar praktikos pasiūlymą. Atkreipėme dėmesį, kad JGI projekto priemonės yra orientuotos į neaktyvius jaunuolius, kurie (remiantis teikta NEET statistika) sudaro apie 6 proc. visos 16–29 m. amžiaus grupės asmenų.

Ekspertų vertinimas dėl JGI įgyvendinimo

Iki 2018 m. vykdant JGI projektą tikimasi įtraukti 35 tūkst. NEET į darbo rinką (apie 6 proc. visų 16–29 m. asmenų). Tam skirta 69 mln. Eur ES lėšų.

Ekspertai pažymėjo, kad realus NEET jaunuolių skaičius Lietuvoje yra mažesnis, nei skelbia oficiali statistika. Tai patvirtina JRD paskelbti duomenys, pagal kuriuos 2016 m. sausio 1 d. Lietuvoje jų buvo 19,8 tūkst., t. y., beveik 30 tūkst. mažiau, nei suskaičiuota rengiant projekto paraišką.

Finansų ministerijos atlikto vertinimo duomenimis, pagal dabartinę jaunimo nedarbo situaciją Lietuvoje valstybė nebeatitiktų EK1303/2013 ir 1304/2013 reglamentų reikalavimų paramai gauti. Pagrindinis ją gauti keltas reikalavimas: jaunimo (15–24 m.) nedarbo lygis 2012 m. turėjo būti viršijęs 25 proc., arba aukštesnis nei 20 proc., ir per 2012 m. padidėjęs daugiau nei 30 proc.

Šaltinis: Europos socialinio fondo paramos ir jaunimo užimtumo iniciatyvos veiksmingumo, efektyvumo ir poveikio, įskaitant jaunimo garantijų iniciatyvos įgyvendinimą, vertinimas.

Tolesniuose poskyriuose detalizuojame nustatytus lėšų naudojimo trūkumus 2015 metais.

2.1. Jaunimo politika savivaldybėse organizuota nevienodai, o Jaunimo reikalų departamentas neatlieka visų jam pavestų funkcijų

SADM skiria tikslinės dotacijos lėšas savivaldybėms ir taip kuria aplinką jaunimo politikai įgyvendinti. Vertiname, ar ministerija turi galimybę užtikrinti, kad skirtos lėšos būtų panaudotos numatytam tikslui. Tikslinės dotacijos valstybės deleguotai funkcijai įgyvendinti²⁶ naudojamos išlaikyti savivaldybėse patvirtintai SJRK pareigybei. 2015 m. kiekvienai savivaldybei buvo skirta nuo 11 981 iki 14 298 eurų tikslinės dotacijos lėšų.

Ministerija numato veiklos užduotis, kurias, atsižvelgdami į savo savivaldybės jaunimo politikos padėtį, pasirenka įgyvendinti koordinatoriai (2015 m. iš šešių numatytų užduočių SJRK turėjo pasirinkti vykdyti keturias)²⁷. Už šios veiklos koordinavimą ir metodinį vadovavimą yra atsakingas JRD²⁸, kuris atsako ir už valstybės ir savivaldybių institucijų bei įstaigų veiklą jaunimo politikos srityje. Laikėmės nuostatos, kad departamentas pats atlieka jam pavestas vykdyti užduotis, o 80 proc. apklausos dalyvių yra patenkinti JRD darbu.

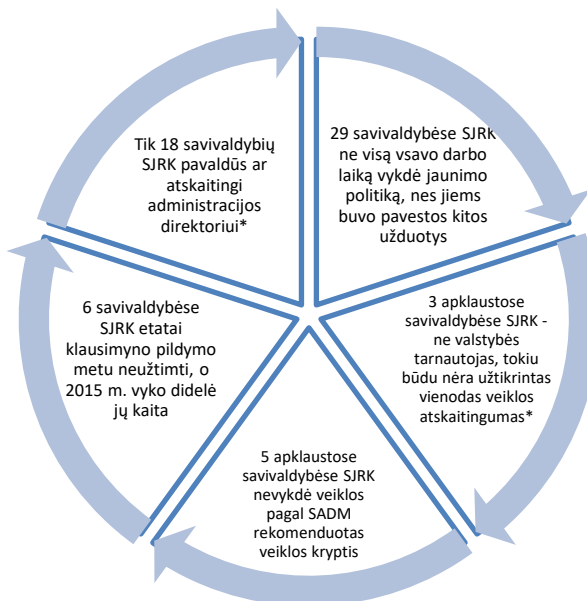
Siekdami įvertinti JRD metodinio vadovavimo ir koordinavimo pakankumą, kitas jaunimo politikos problemas, su kuriomis susiduria SJRK, taip pat įvertinti, ar sukurtas ir veikia lėšų panaudojimo kontrolės mechanizmas, atlikome apklausą²⁹, kurios rezultatai pateikti 7 paveiksle.

²⁶LR vietos savivaldos įstatymas, 1994-07-07 Nr. I-533, 7 str. 22 d.

²⁷ Rekomendacinio pobūdžio užduotys 2015 metams: JGI įgyvendinimo partnerių, galinčių dirbti su NEET, jų, tinklo sukūrimas savivaldybėje; jaunimo politikos savivaldybėje kokybės vertinimas; bendradarbiavimas su AJC ir AJE; tarpsektorinis bendradarbiavimas; jaunimo dalyvavimas; jaunimo, su jaunimu dirbančių organizacijų ir vietos bendruomenių partnerystės inicijavimas.

²⁸LR socialinės apsaugos ir darbo ministro 2006-04-11 įsakymu Nr. A1-100 (2011-01-27 Nr. A1-40 redakcija) patvirtinti Jaunimo reikalų departamento prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos nuostatai, 8.3 ir 9.3.3 p.

²⁹Klausimynas 2016-04-15 raštu Nr. A-(10-4484)-697 išsiųstas visoms savivaldybėms, sulaukta atsakymų iš 58.

7 pav. Ne visose savivaldybėse jaunimo politika vykdyta tolygiai

Šaltinis – AAI

* Naujoje JPPJ įstatymo redakcijoje numatytas aiškesnis SJRK funkcijų ir pavaldumo reglamentavimas, kuriame numatyta, kad tai valstybės tarnautojas, pavaldus administracijos direktoriui, o pareigybės aprašymas tvirtinamas vadovaujantis ministerijos parengtu tipiniu šios pareigybės aprašymu (teisės akto projektas pateikiamas projektu apskaitos registre TAR Nr. 15-14447(3) ir įtrauktas į įstatymų paketą).

2015 metais savivaldybės lėšas panaudojo SJRK pareigybei išlaikyti (jų patvirtinta 60). Ministerija užtikrino finansinę dotacijų naudojimo kontrolę, tačiau neužtikrinami vienodi SJRK veiklos principai, kad jaunimo politika būtų įgyvendinama nuosekliai.

Atsižvelgdami į savivaldybių apklausos rezultatus audito metu įžvelgėme tobulintinų dalykų departamento ir ministerijos veikloje.

SJRK nurodyti pagalbos vykdant jaunimo politiką trūkumai

- 16 apklaustų SJRK (28 proc.) nurodė, kad 2015 m. stigo JRD metodinės pagalbos atliekant Jaunimo kokybės savivaldybėse vertinimą;
 - 22 SJRK nurodė, kad dėl to, kad valstybiniu lygmeniu nėra užtikrinta vienoda jaunimo amžiaus apibrėžtis, renkant informaciją susiduriama su sunkumais;
 - 2015 m. nebuvo sukurta bendra duomenų bazė, kuri užtikrintų NEET jaunimo identifikavimą, bet iš SJRK buvo prašoma teikti apie juos duomenis savivaldybėse
- Jaunimo reikalų departamentas, vykdydamas pavestas NJPP veiksmų plano priemones 2015 metais, ne visais atvejais pasiekė kokybe grįstą rezultatą, kai kuriais atvejais pats nevykdė numatytų veiklų, perleido jų vykdymą NVO arba pirkė paslaugas iš kitų tiekėjų:
 - departamento darbuotojai, vykdydami užduotį organizuoti tarpsektorines vietas jaunimo problematiką atitinkančias veiklas, lankėsi tik vienoje iš 60 savivaldybių (3 kartus): organizuoti susitikimai su savivaldybėje esančių įstaigų, institucijų, organizacijų atstovais dėl efektyvesnio sunkaus elgesio jaunuolių įtraukimo ir tarpžinybinio bendradarbiavimo stiprinimo. Lieka neaišku, ar kitose 59 savivaldybėse nėra panašaus pobūdžio problemų su sunkaus elgesio jaunuolių įtraukimu;
 - departamentui buvo pavesta užtikrinti 2015 metais pasibaigusio ES projekto „Nacionalinė savanoriškos veiklos programa“ tęstinumą: projekto partneriai buvo 320 savanorius priimančių organizacijų, po projekto pabaigos sutartys pratęstos tik su septyniomis (tai

- sudaro 2 proc. buvusio skaičiaus). Savanorystė skatinama per JGĮ įgyvendinimą, bet kyla klausimas, kokių veiksmų imamasi skatinant ne probleminių jaunuolių savanorystę;
- departamentui buvo pavesta sukurti jaunimo darbuotojų kompetencijų duomenų bazę. Nurodoma, kad JRD tinklalapyje sukurta speciali skiltis „Jaunimo darbuotojai“. Įvertinus joje pateikiamą informaciją nustatyta, kad nėra darbuotojų kompetencijų duomenų bazės, joje yra tik pasibaigusio projekto duomenys ir viešinimo skelbimai. Pateikiama 2014 m. informacija, naujų duomenų nėra;
 - departamentui buvo pavesta sukurti ir įgyvendinti neformaliuoju būdu įgytų kompetencijų pripažinimo sistemą, bet nurodoma, kad ši funkcija atliekama vykdant JGI projektą, lieka neaišku, kaip ši sistema turėtų veikti su aktyviais jaunais asmenimis;
 - 2015 m. turėjo būti parengtas darbo su jaunimu koncepcijos projektas. Ši priemonė įgyvendinta viešųjų pirkimų būdu – nupirkta darbo su jaunimu Lietuvoje analizė (kaina 2,9 tūkst. Eur, teikėjas – fizinis asmuo). Jos pagrindu kurtas koncepcijos projektas. Kadangi vienas departamento tikslų – analizuoti jaunimo, jaunimo organizacijų ir su jaunimu dirbančių organizacijų būklę Lietuvoje³⁰, manome, kad departamentas turėjo pats atlikti darbo su jaunimu Lietuvoje analizę ir jos pagrindu kurti koncepciją;
 - departamentui pavesta sukurti ir įgyvendinti bendrą jaunimo informavimo ir konsultavimo sistemą, kuri apimtų nacionalinį ir vietos savivaldos lygmenis. Priemonę vykdė tam finansavimą iš departamento gavusi NVO, nors jaunimo konsultavimas ir informavimas priskiriamas departamento veiklos uždaviniams³¹.
- Departamentas dalies pavestų užduočių nevykdė ir už 75 tūkst. Eur paslaugas pirkė iš NVO³² (3 lentelė):

3 lentelė. JRD užduotys, perduotos vykdyti NVO

JRD metiniame veiklos plane numatytos funkcijos 2015 metais	NVO paraiškoje dėl finansavimo 2015 m. nurodyti uždaviniai ir veiklos	Pastebėjimai
Įgyvendinti jaunimo ir su jaunimu dirbančių organizacijų veiklos kokybės gerinimo sistemą	Plėtoti Jaunimo organizacijų veiklos kokybės gerinimo sistemą ir užtikrinti narių pritraukimą.	Nesukurta galimybė įvertinti, koks kiekvienos iš veikiančių šalių indėlis į kokybės gerinimą, kaip jį atskirti.
Sukurti ir įgyvendinti vieningą jaunimo informavimo ir konsultavimo sistemą, kuri apimtų nacionalinį ir vietos lygmenį.	Plėtoti jaunimo informavimą ir konsultavimą nacionaliniu ir regioniniu lygmeniu. EURODESK Lietuva programos administravimas.	Paslaugai pirkti (ne EURODESK projektui) JRD organizavo pirkimus, kuriuos laimėjo NVO. Ta pati NVO vykdo JRD projektą EURODESK (tai jaunimo informavimo tinklas).
Palaikyti jaunimo reikalų tyrėjų tinklą	Sukurti funkcionuojantį tyrėjų tinklą ir užtikrinti jo funkcionavimą.	Itin sudėtinga įvertinti, koks kiekvienos iš veikiančių šalių indėlis į tyrėjų tinklą.
Organizuoti kompetencijos tobulinimo veiklas (mokymus, seminarus ir kt.) savivaldybių jaunimo reikalų taryboms, siekiant stiprinti jų veiklą.	SJRT apklausa apie jų 2011–2015 metų veiklą. Atlikta analizė ir įvertinta veikla, nustatant SJRT poreikius ir kt.	JRD priemonę įgyvendino šias paslaugas pirkdama iš NVO. Atsižvelgiant į jo veiklos nuostatus (9.3.3 p.), SJRT koordinavimu, konsultavimu ir metodiniu vadovavimu turi užsiimti JRD, o ne pirkti paslaugas iš NVO.

Šaltinis – AAI

Esant JRD ir vienos NVO veiklos sutapimams, pačiam departamentui neįgyvendinant pavestų funkcijų, neužtikrinus pasibaigusių ES projektų veiklų tęstinumo, departamentas, naudodamas

³⁰ LR socialinės apsaugos ir darbo ministro 2006-04-11 įsakymu Nr. A1-100 (2011-01-27 Nr. A1-40 redakcija) patvirtintų Jaunimo reikalų departamento prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos nuostatų 8.2 bei 9.2.1 p.

³¹ Ten pat, 9.2.1; 9.3.3 ir 9.4.5 p.

³² LR socialinės apsaugos ir darbo ministro 2015-02-05 įsakymu Nr. A1-64 patvirtinti Jaunimo koordinacinės veiklos ir jaunimo politikos plėtojimo tikslinės programos finansavimo 2015–2016 metais konkurso nuostatai.

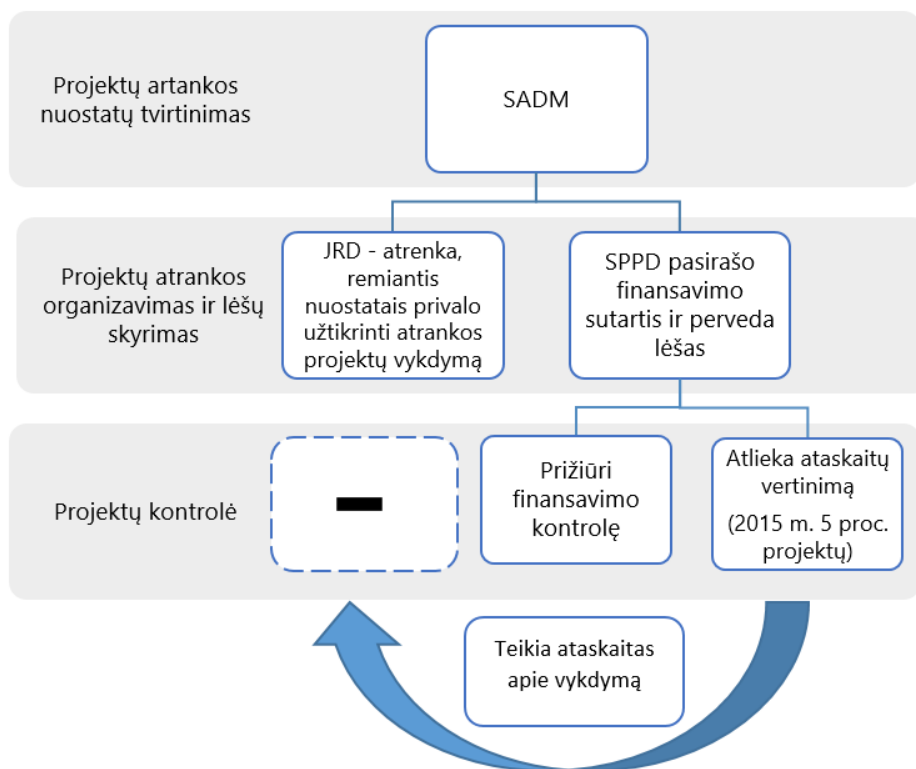
valstybės biudžeto lėšas veiklai vykdyti, turėtų užtikrinti, kad suformuluotos užduotys būtų atliekamos kokybiškiau ir paties departamento darbuotojų, o ne perkamos iš trečiųjų šalių.

2.2. Nenumatytas ir nevertinamas konkursais remiamų projektų poveikis jaunimui

Analizuodami lėšų panaudojimą jaunimo politikai, vertinome projektų konkursų³³ organizavimą, vykdymą ir atsiskaitymo kontrolę, remdamiesi šiais vertinimo kriterijais: atrinkti projektai atitinka nuostatus, projektuose dalyvauja jaunimo grupei priskiriami asmenys, sukurtas ir veikia tinkamas jų kontrolės mechanizmas, nuostatuose nėra NVO dalyvavimą ribojančių sąlygų.

Projektų konkursai vykdomi nenustačius aiškių tikslų³⁴ ir kokybinių jų pasiekimo įvertinimo kriterijų, pamatuojančių, kaip jų vykdymas prisidėtų prie jaunimo politikos kokybiško įgyvendinimo: problemų sprendimo, palankių sąlygų formuotis jauno žmogaus asmenybei ir jo integravimuisi į visuomenės gyvenimą sudarymo ir pan.

8 pav. Projektų atrankoje, finansavime ir priežiūroje dalyvaujančių įstaigų schema

Šaltinis – AAI

Nustatėme, kad sukurtas nepakankamas projektų vykdymo priežiūros ir kontrolės mechanizmas, nesudarytos reikiamos sąlygos įsitikinti, kad projektai vykdomi kokybiškai.

³³ Jaunimo organizacijų stiprinimo programų finansavimo 2015–2016 m. konkurso nuostatai, patvirtinti 2015-01-22 įsakymu Nr. A1-39; Jaunimo koordinacinės veiklos ir jaunimo politikos plėtojimo tikslinės programos finansavimo 2015–2016 metais konkurso nuostatai patvirtinti 2015-02-05 įsakymu Nr. A1-64; Regioninių jaunimo organizacijų tarybų stiprinimo programų finansavimo 2014–2015 metais konkurso nuostatai, patvirtinti 2014-01-20 įsakymu Nr. A1-25.

³⁴ Koordinacinės veiklos programos konkurso tikslas – plėtoti jaunimo politiką Lietuvoje ir užtikrinti atstovavimą jaunimo interesams; jaunimo organizacijų stiprinimo programos konkurso tikslas – stiprinti jaunimo organizacijas, kad būtų užtikrinama jų veiklos kokybė, plėtra ir sudarytos sąlygos ugdyti (-s) narių kompetencijas; regioninių jaunimo organizacijų tarybų konkurso tikslas – stiprinti regionines jaunimo organizacijų tarybas, kad gerėtų jų veiklos kokybė ir plėtra.

Neanalizuojama, kaip projekto veiklos prisidėjo prie galimų jaunimo problemų sprendimo, ar ir kiek jie buvo naudingi jaunimo padėties pokyčiui. Analizuojamas kiekybinis lėšų panaudojimas, nevertinant sukurtos naudos. Nustatyti tik kiekybiniai kriterijai, tokiu būdu nėra vertinamas kokybinis poveikis.

SPPD kontrolės trūkumai

Analizuojant SPPD pateiktas atrankos projektų vertinimo ataskaitas, nustatyta, kad SPPD iš visų projektų 2015 metais patikrino tik 5 finansuotus projektus (tai sudaro 5 proc. visų finansuotų projektų).

Likusius projektus SPPD vertina analizuodamas projekto vykdytojų ataskaitose pateikiamą informaciją – suvestinius skaičius bei kiekybinius rodiklius:

- pritrauktų asmenų skaičių;
- suorganizuotų veiklų skaičių;
- organizacijų, su kuriomis numatyta įgyvendinti bendras veiklas, skaičių;
- padidintų organizacijos padalinių skaičių.

Nė vienu iš vertinimo rodiklių nėra matuojama, kokį poveikį organizacijai ar jos nariams turėjo šios įgyvendintos veiklos: kokia problema buvo spręsta ar kokia sukurta galutinė nauda jaunimui.

SPPD, vertindami projektų vykdytojų ataskaitas, tinkamai neanalizavo jaunimo pritraukimo į projektus, tinkamai neįvertino tikslų, rodiklių pasiekimo, nes projektų vykdytojai:

- tik iš dalies atskleidė projektų veiklose dalyvavusių asmenų pasiskirstymą pagal amžiaus grupes;
- ataskaitose nedetalizavo pritrauktų jaunų žmonių skaičiaus (ar ir kiek pritraukė) iki 2015-09-30, nors tai buvo vienas iš atrankos nuostatų reikalavimų;
- nurodė įvykdę tik dalį planuotų veiklų (pvz., 66 proc.);
- neaiškiai nurodė, ar pasiektas rodiklis „Padidinti organizacijos padalinių skaičių bent 1 vienetu ir (arba) 2 proc. bendrą organizacijos fizinių narių skaičių“.

Jaunimo organizacijų stiprinimo ir Regioninių jaunimo organizacijų tarybų stiprinimo projektų atrankos nuostatuose nenustačius aiškių tikslų, nėra išskiriamos ir prioritetinės kryptys, kuriomis įgyvendinamos projektus turėtų vadovautis jaunimo organizacijos.

Remiant jaunimo organizacijų stiprinimą³⁵ iš 19 NVO finansuotos septynios, susijusios su Lietuvoje veikiančiomis politinėmis partijomis (7 priedas).

Finansuojant tokių organizacijų projektus, sudėtinga atskirti kuriamą pridėtinę vertę jaunimui nuo jaunimo organizacijos politinės veiklos, nors jaunimo politinis aktyvumas ir yra skatintinas. Be to, nenustačius reikalavimo dalį finansavimo pritraukti iš kitų šaltinių, sudarytos sąlygos tokioms su politinėmis partijomis siejamoms jaunimo organizacijoms būti beveik visiškai išlaikomoms iš valstybės biudžeto asignavimų (pvz., vienos jaunimo organizacijos JRD finansuojama projektinė veikla sudarė 93 proc. viso organizacijos metinio biudžeto).

Neatskyrus jaunimo organizacijos politinės veiklos ir į jaunimo padėties gerinimą nukreiptos veiklos kyla rizika, kad JRD lėšomis finansuotos veiklos prisidės prie politinės partijos, su kuria siejama jaunimo organizacija, finansavimo, o ne kokybiško jaunimo politikos įgyvendinimo.

³⁵ Jaunimo organizacijų stiprinimo programų finansavimo 2015–2016 m. konkurso nuostatai, patvirtinti LR socialinės apsaugos ir darbo ministro 2015-01-22 įsakymu Nr. A1-39.

JRD organizuojamas projektų konkursus numato, kad projektų veiklomis būtų skatinamas jaunimo pilietiškumas³⁶. Pilietiškumas ir jaunimo dalyvavimas viešosios politikos formavime jau yra skatinamas kitais projektais. Pavyzdžiui, LiJOT vykdydama JRD finansuojamą projektą „Man ne dzin 2016“ yra pasirašiusi bendradarbiavimo sutartį su VRK. Sutartyje numatyta drauge raginti jaunimą dalyvauti rinkimuose, stiprinti suvokimą apie kiekvieno Lietuvos Respublikos piliečio galimybes ir įtaką visuomenėje, skatinti atsakingai pasirinkti politines partijas ir kandidatus.

Minėtos septynios jaunimo organizacijos yra susijusios su politinėmis partijomis. Partijų finansavimas ir jų apribojimai reglamentuojami su SADM veiklos sritimis nesusijusiais teisės aktais. Atsižvelgiant į tai, tokių jaunimo organizacijų projektų finansavimo klausimai ir jaunimo dalyvavimo politinėje veikloje skatinimas turi būti vykdomas kitų institucijų, atsakingų už politinių partijų finansavimą. VRK, turėdama bendrą informaciją apie politinių partijų ir su jomis susijusių jaunimo organizacijų finansavimą, galėtų geriau užtikrinti asignavimų naudojimą pagal įstatyme numatytą paskirtį, partijų finansavimo stebėseną ir politinės reklamos priežiūrą.

Audito metu atkreipėme dėmesį ir į tai, kad Koordinacinės veiklos projekto atrankos nuostatų reikalavimai galimai riboja kitų organizacijų galimybę gauti finansavimą (žr. 8 priedą). Aukščiausioji audito institucija 2014 m. buvo teikusi rekomendacijas³⁷ JRD vengti tokio pobūdžio atrankos nuostatų sudarymo, tačiau ir pakeitus nuostatus konkreiti NVO vienintelė dalyvauja atrankoje. Manome, kad esant nuomonei remti numatytą NVO kaip kitas organizacijas jungiančią *skėtinę* organizaciją, ministerija turėtų ieškoti kitų finansavimo būdų, o ne organizuoti projektų atrankos konkursą, kuriame esant vienam dalyviui, faktiškai konkursas ir atranka nevyksta.

1-ojo audito departamento direktorius

Laimonas Čiakas

1-ojo audito departamento vyriausioji
valstybinė auditorė

Aušrinė Asanavičienė

Valstybinio audito ataskaitos kopijos (po vieną egz.) pateiktos:

Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijai

Lietuvos Respublikos Seimo Audito komitetui

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

Auditas atliktas, vykdant 2016-01-12 pavedimą Nr. P-10-4

Auditą atliko vyriausioji valstybinė auditorė: Aušrinė Asanavičienė

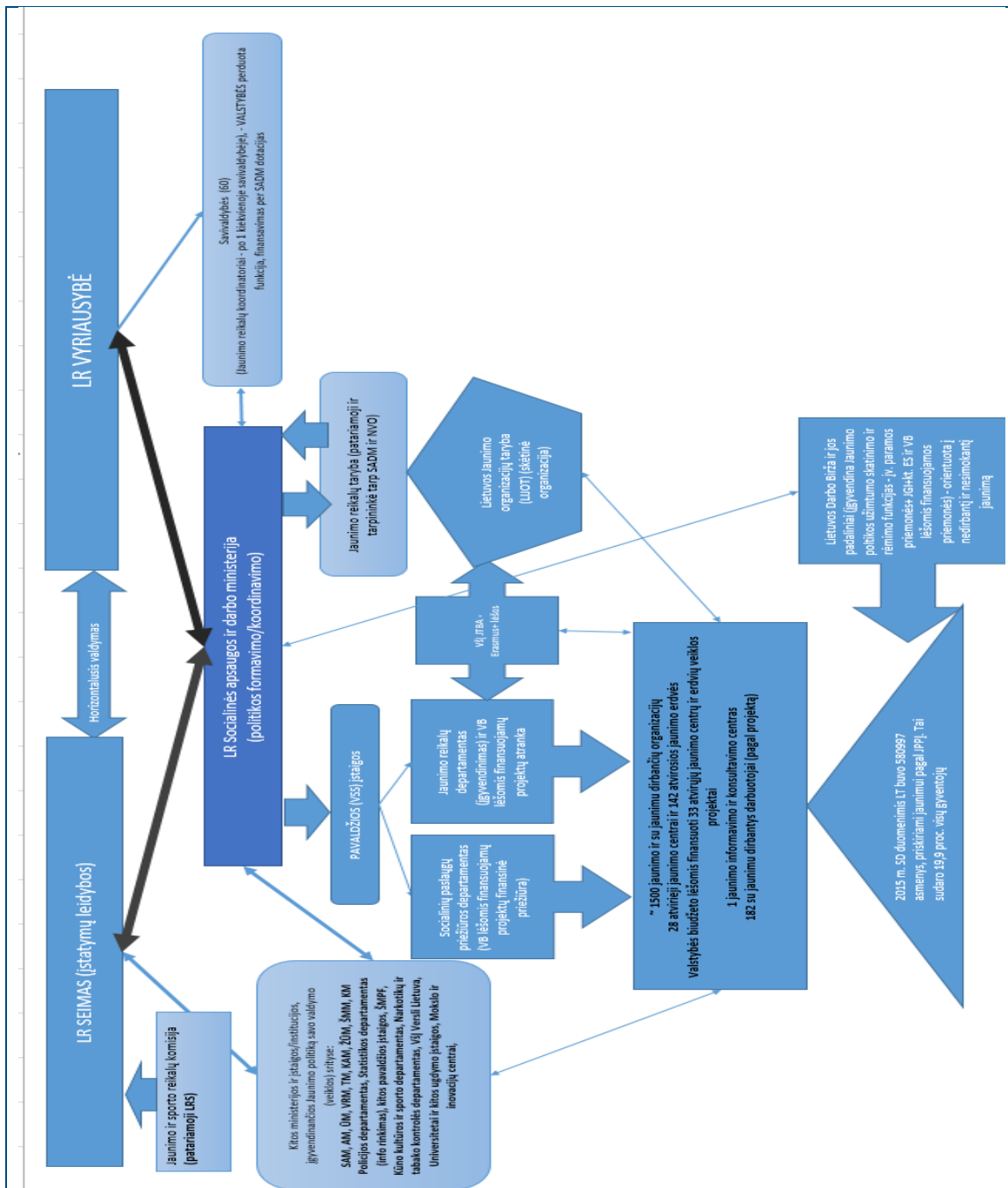
³⁶ Jaunimo organizacijų stiprinimo programų finansavimo 2015–2016 m. konkurso nuostatai, patvirtinti LR socialinės apsaugos ir darbo ministro 2015-01-22 įsakymu Nr. A1-39.

³⁷ 2014-07-15 ataskaita Nr. FA-P-10-7-46 „Dėl Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijoje atlikto finansinio (teisėtumo) audito rezultatų“.

PRIEDAI

Valstybinio audito ataskaitos
 „Jaunimo politikos strateginis
 planavimas ir priemonių
 įgyvendinimas socialinės apsaugos ir
 darbo srityje“
 1 priedas

Jaunimo politikos sistema

Šaltinis – AAI

Valstybinio audito ataskaitos
 „Jaunimo politikos strateginis
 planavimas ir priemonių
 įgyvendinimas socialinės apsaugos ir
 darbo srityje“
 2 priedas

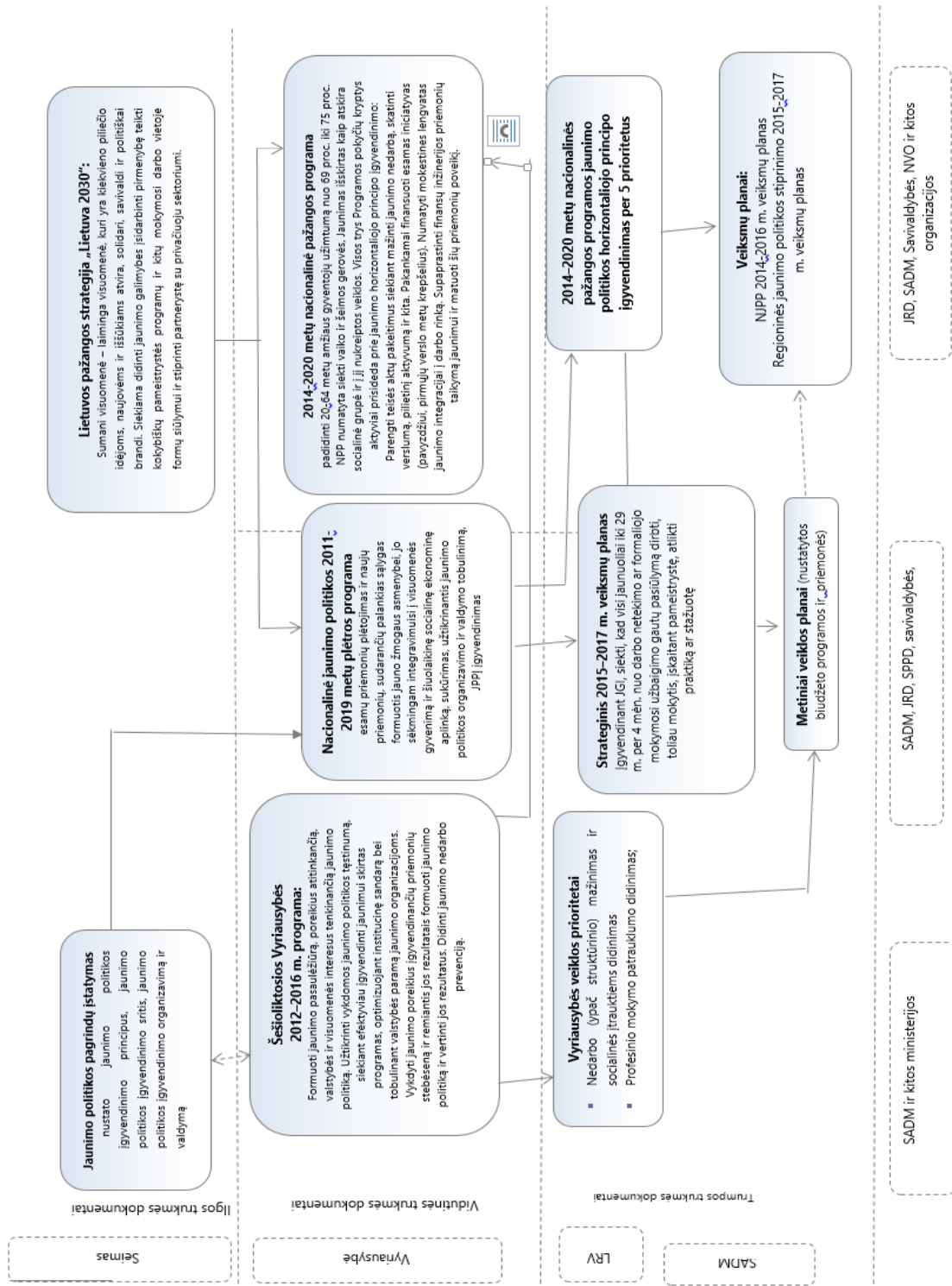
Audito metu naudoti metodai ir jų aprašymai

Eil. Nr.	Metodas	Tikslai
1.	Dokumentų peržiūra	Įvertinti sąsajas tarp: <ul style="list-style-type: none"> ▪ pagrindinių valstybės strateginių kryptių ir jaunimo politikos; ▪ ministerijos SVP ir vidutinės bei trumpos trukmės planavimo dokumentuose nustatytų tikslų; ▪ pagrindinių valstybės tikslų ir ministerijos veiksmų loginio ryšio; Nustatyti ar į ministerijos SVP ir perkelti jaunimo politikos tikslai, uždaviniai ir priemonės. Įvertinti NPP numatytus priemonių stebėsenos rodiklius.
2.	Duomenų analizė	Įvertinti tikslinių dotacijų, skiriamų savivaldybėms valstybės deleguotai funkcijai įgyvendinti, naudojimą: <ul style="list-style-type: none"> ▪ ar visose savivaldybėse patvirtintos atskiros SJRK pareigybės; ▪ ar sukurtas kontrolės mechanizmas, užtikrinantis, kad skirtos lėšos panaudotos jaunimo politikai. Įvertinti JRD paskirtų funkcijų vykdymą: <ul style="list-style-type: none"> ▪ ar JRD vykdė visas veiksmų planuose ir metiniame veiklos plane suplanuotas priemones 2015 metais; ▪ ar JRD vykdė pavestas veiklas, nefinansuodamas jų vykdymo nevyriausybinėse organizacijose. Išsiaiškinti, ar patvirtinti strateginių dokumentų ir biudžeto programų rodikliai leidžia tinkamai įvertinti jaunimo padėties pokyčius. <ul style="list-style-type: none"> ▪ Įvertinti NPP ir NJPP numatytą priemonių įgyvendinimo stebėseną: <ul style="list-style-type: none"> ▪ ar siejami rezultatai orientuoti į pažangą ir parodo jaunimo padėties kitimą; ▪ ar teisės aktuose naudojama vienoda jaunimo amžiaus apibrėžtis; ▪ ar numatytas nedarbo vertinimo rodiklis yra apibrėžiamas laikantis JJPJ numatytų amžiaus kriterijų
3.	Situacijos analizė, „Prieš ir po tyrimas“	Projektų atrankoje nustatyti: <ul style="list-style-type: none"> ▪ ar atrinkti projektai atitinka nuostatus; ▪ projektuose dalyvauja jaunimo grupei priskiriami asmenys; ▪ sukurtas ir veikia tinkamas projektų kontrolės mechanizmas; ▪ nuostatuose nėra NVO dalyvavimą ribojančių sąlygų.
4.	Pokalbiai su Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos, Jaunimo reikalų departamento, Socialinių paslaugų priežiūros departamento, savivaldybių atstovais.	Išsiaiškinti jaunimo politikos formavimo ir įgyvendinimo problemas, patikslinti neaiškumus.

Eil. Nr.	Metodas	Tikslai
5.	Anketinis tyrimas: apklausėme 58 savivaldybes	Nustatyti, kaip 2015 m. buvo naudojamos tikslinės dotacijos lėšos savivaldybėse, kokia aplinka sukurta jaunimo politikai įgyvendinti, kokias problemas SJRK identifikuoja jaunimo politikos vykdyme, ar yra patenkinti JRD darbu; surinkti duomenis, ar JRD darbu patenkinti ne mažiau kaip 80 proc. visų SJRK.
6.	Aprašomoji statistika	Taikyta apskaičiuoti įvairių finansinių kintamųjų, kitų duomenų paskirstymą išreiškiant grafine forma, parodančia visas lyginamas reikšmes. Ir vizualizuoti gautus rezultatus.

Valstybinio audito ataskaitos
 „Jaunimo politikos strateginis
 planavimas ir priemonių
 įgyvendinimas socialinės apsaugos ir
 darbo srityje“
 3 priedas

Jaunimo politikos strateginio planavimo dokumentai ir pagrindinių teisės
 aktų sistema

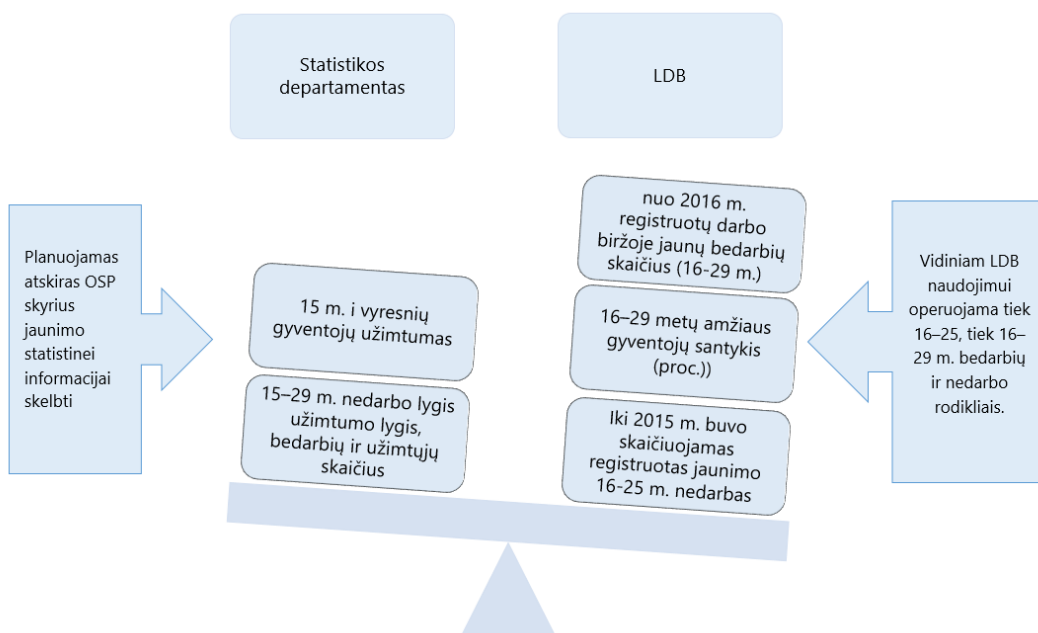
Valstybinio audito ataskaitos
 „Jaunimo politikos strateginis
 planavimas ir priemonių
 įgyvendinimas socialinės apsaugos ir
 darbo srityje“
 4 priedas

NJPP 2014–2016 m. veiksmų plano ir Regioninės jaunimo politikos stiprinimo veiksmų plano priemonių dubliavimasis

Priemonės, numatytos ir Regioninės jaunimo politikos stiprinimo veiksmų plane	Priemonės įgyvendinimas ir sąsajų pagrindimas (kokią NJPP priemonę įgyvendina Regioninės jaunimo politikos stiprinimo veiksmų planas)
Remti regionines jaunimo organizacijų tarybas, konkurso būdu finansuojant jų plėtrą, ir stiprinti jau veikiančias, sudarant sąlygas kelti narių kompetenciją.	Igyvendinant Nacionalinės jaunimo politikos 2011–2019 metų plėtros programos priemones, JRD kasmet kviečia Apskrituosius stalus teikti paraiškas Regioninių jaunimo organizacijų tarybų stiprinimo programų finansavimo konkursui. Jų tikslas – stiprinti šiuos stalus, siekti jų veiklos kokybės ir plėtros. Regioninių jaunimo organizacijų tarybų stiprinimo programų finansavimo 2014–2015 metais konkurso būdu finansuota 14 programų.
Vykdyti savivaldybių jaunimo problemų sprendimo planų ir kitų su jaunimo politika susijusių planavimo dokumentų stebėseną ir užtikrinti jų įgyvendinimo tęstinumą	Ši priemonė vykdoma įgyvendinant Nacionalinės jaunimo politikos 2011–2019 metų plėtros programos įgyvendinimo 2014–2016 metų veiksmų plano, patvirtinto socialinės apsaugos ir darbo ministro 2013-12-04 įsakymu Nr. A1-661 „Dėl Nacionalinės jaunimo politikos 2011–2019 metų plėtros programos įgyvendinimo 2014–2016 metų veiksmų plano patvirtinimo“ 5.2.5 priemonę. 2015 m. JRD atliko Jaunimo problemų sprendimo 2014 m. planų analizę pagal kriterijus, paruoštas ir atnaujintas Jaunimo problematikos kriterijų sąrašas su galimais duomenų šaltiniais. Paruoštas el. variantas kiekvienos savivaldybės duomenims pildyti. Paruoštos ir savivaldybėms išsiųstos verslumo rekomendacijos. Jaunimo problemų sprendimo planus patvirtinusioms savivaldybėms jas pasiūlyta įsitraukti į 2016–2018 m. priemones.
Vykdyti faktais ir žiniomis grįstą regioninės jaunimo politikos formavimą ir įgyvendinimą atliekant jaunimo politikos kokybės vertinimo tyrimus savivaldybėse	Ši priemonė vykdoma įgyvendinant Nacionalinės jaunimo politikos 2011–2019 metų plėtros programos įgyvendinimo 2014–2016 metų veiksmų plano, patvirtinto socialinės apsaugos ir darbo ministro 2013-12-04 įsakymu Nr. A1-661 „Dėl Nacionalinės jaunimo politikos 2011–2019 metų plėtros programos įgyvendinimo 2014–2016 metų veiksmų plano patvirtinimo“ 5.2.3 priemonę. JRD darbuotojai buvo deleguoti į 54 jaunimo politikos kokybės vertinimo darbo grupes savivaldybėse, vyko nuolatinis konsultacinis darbas. Paruošta vertinimo ataskaitos forma
Plėtoti ir stiprinti atvirąjį darbą su jaunimu, plėsti mobilių paslaugų prieinamumą jaunimui ir darbą su jaunimu gatvėje	Ši priemonė vykdoma įgyvendinant Nacionalinės jaunimo politikos 2011–2019 metų plėtros programos įgyvendinimo 2014–2016 metų veiksmų plano, patvirtinto socialinės apsaugos ir darbo ministro 2013-12-04 įsakymu Nr. A1-661 „Dėl Nacionalinės jaunimo politikos 2011–2019 metų plėtros programos įgyvendinimo 2014–2016 metų veiksmų plano patvirtinimo“ 3.4.1 priemonę.
Vykdyti jaunų bedarbių ir asmenų, įspėtų apie atleidimą, profesinį mokymą ir perkvalifikavimą	Ši priemonė vykdoma įgyvendinant Nacionalinės jaunimo politikos 2011–2019 metų plėtros programos įgyvendinimo 2014–2016 metų veiksmų plano, patvirtinto socialinės apsaugos ir darbo ministro 2013-12-04 įsakymu Nr. A1-661 „Dėl Nacionalinės jaunimo politikos 2011–2019 metų plėtros programos įgyvendinimo 2014–2016 metų veiksmų plano patvirtinimo“ 1.1.6 priemonę.

Valstybinio audito ataskaitos
 „Jaunimo politikos strateginis
 planavimas ir priemonių
 įgyvendinimas socialinės apsaugos ir
 darbo srityje“
 5 priedas

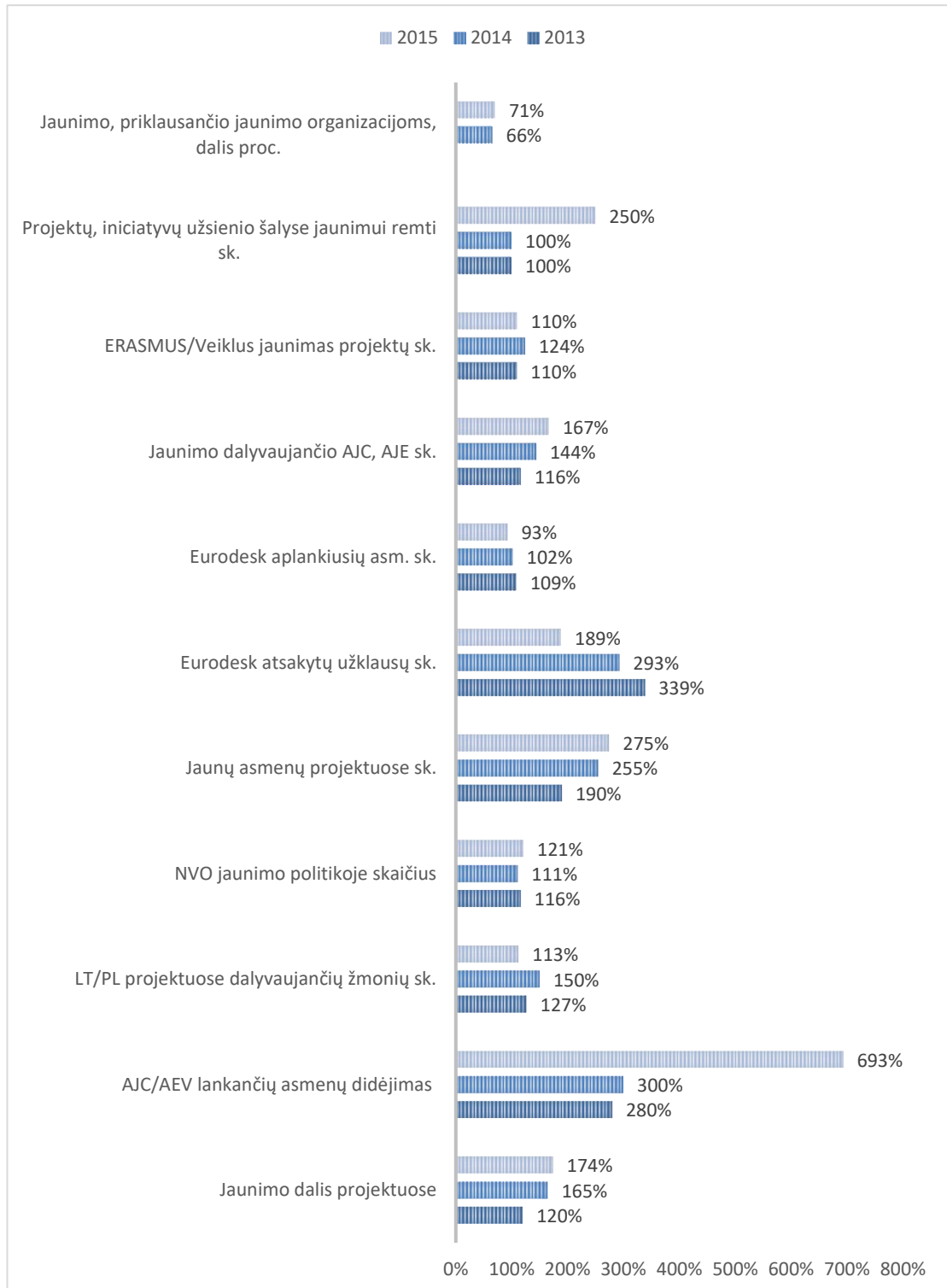
Institucijos ir duomenys, kuriuos jos renka, apie jaunimo nedarbą

Šaltinis – AAI

Valstybinio audito ataskaitos
 „Jaunimo politikos strateginis
 planavimas ir priemonių
 įgyvendinimas socialinės apsaugos ir
 darbo srityje“
 6 priedas

03.02 programos rodiklių pasiekimas procentais

Valstybinio audito ataskaitos
 „Jaunimo politikos strateginis
 planavimas ir priemonių
 įgyvendinimas socialinės apsaugos ir
 darbo srityje“
 7 priedas

Jaunimo organizacijų ryšiai su politinėmis partijomis

Jaunimo organizacijos pavadinimas	Partneriai, su kuriais vykdomas projektas, (partija) ir ryšiai	Kitos pastabos ir pastebėjimai
Jaunimo organizacija Darbas 2014 m. iš JRD gautos lėšos sudarė 48,47 proc.	Darbo partija, bendradarbiavimo sutartis Darbo partija suteikia patalpas organizacijos padaliniais rinktis į susirinkimus, organizuoti renginius, mokymus.	Pagrindinis Jaunimo organizacijos DARBAS tikslas ir strategija – jaunų Lietuvos lyderių ugdymas ir jų įtraukimas į aktyvią politinę ir visuomeninę veiklą. Pažymime, jog vienas svarbiausių lyderystės visuomenėje bruožų – pilietiškumas, todėl ši programa yra tiesiogiai susijusi su organizacijos strategija: programoje numatytos veiklos skirtos jaunų žmonių pilietiškumo ugdymui. Programa „Pilietizuokis“ taip pat bus siekiama sudaryti sąlygas efektyviai ir ilgalaikiai savanoriškai veiklai, kas yra itin svarbi Jaunimo organizacijos DARBAS veiklos kryptis, vykdoma iki šiol.
	LT socialdemokratinio jaunimo sąjunga Bendradarbiavimo sutartis Bendradarbiavimas rengiant bendras organizacijų pozicijas aktualiais Lietuvos jaunimo politikos klausimais, bendrų renginių organizavimas, JOD ir LSDJS bendradarbiavimo organizacijų padaliniuose skatinimas, bendrų JOD ir LSDJS vadovų susitikimų organizavimas.	2012 metais JOD garbės pirmininkai Vytautas Gapšys ir Viktoras Fiodorovas, narys Valdas Skarbalius buvo išrinkti į Seimą. Viktoras Fiodorovas tapo jauniausių visų laikų Seimo nariu. Garbės pirmininkai: 1. Viktoras Fiodoras (Seimo narys) 2. Ieva Kačinskaitė (kandidatė į Seimo narius pagal DP) 3. Benas Cechanavičius 4. Vytautas Gapšys 5. Viktoras Uspaskich
	Lietuvos liberalus jaunimas Bendradarbiavimo sutartis Organizacijų narių įtraukimas į bendradarbiaujančių pusių renginius, JOD ir LLJ narių bendradarbiavimo regionuose skatinimas, JOD ir LLJ vadovų susitikimų organizavimas.	Iš organizacijos tikslų: JOD siekia, kad jos nariai būtų išrinkti į Lietuvos Respublikos Seimą, savivaldybių tarybas, užimtų politinio pasitikėjimo pareigas. JOD ketina ir toliau aktyviai dalyvauti tarptautinėje jaunimo veikloje bei plėsti ideologiškai artimų ES šalių jaunimo politinių organizacijų asociaciją.
Lietuvos socialdemokratinio jaunimo sąjunga	Socialdemokratų partija Bendradarbiavimo sutartis LSDP suteikia LSDJS skyriams buveines, remia LSDJS renginius ir iniciatyvas, bendradarbiauja skleidžiant socialdemokratinės vertybes visuomenėje, sudaro sąlygas LSDJS nariams dalyvauti Savivaldybių tarybų, LR Seimo ir Europos Parlamento rinkimuose.	Centrinis biuras tose pačiose patalpose kaip ir LSDP (Barboros Radvilaitės g. 1). J. Poželos naujienos turi skiltį organizacijos tinklalapyje. http://lsdp.lt/naujienos/lsdjs_naujienos Socialdemokratų partijos tinklalapyje yra tiesioginė skiltis, skirta LSDJS veiklai Didelė dalis LSDJS narių yra akademinis, dirbantis jaunimas, studentų savivaldos institucijų lyderiai bei jaunimo profsąjungų vadovai. LSDJS turi didelę tarptautinę patirtį ir paramą iš tarptautinių organizacijų rengiant ir vykdant projektus bei pritraukiant ne tik valstybinius finansinius šaltinius. Jau ne pirmus LR Seimo rinkimus LSDJS nariai yra išrenkami LR Seimo nariais. (iš tinklalapio) Prie visų dokumentų pateikiama Lietuvos socialdemokratinio jaunimo sąjungos politinė programa.
	Jaunimo organizacija Darbas Bendradarbiavimo sutartis	Dalyvavimas bendruose renginiuose, bendrų iniciatyvų organizavimas ir įgyvendinimas
Lietuvos liberalus jaunimas Nebuvo gavę paramos		Nurodomi projekto vykdymo partneriai tik apskritieji stalai, su kuriais pasirašytos bendradarbiavimo sutartys. Iš FB naujienų: Lietuvoje vykstančiame Europos Parlamento liberalų frakcijos ALDE Tarybos posėdyje dalyvavo ir Lietuvos liberalaus jaunimo nariai!

Jaunimo organizacijos pavadinimas	Partneriai, su kuriais vykdomas projektas, (partija) ir ryšiai	Kitos pastabos ir pastebėjimai
		Nurodo tinklalapyje, kad yra nepartinė organizacija, tačiau savo FB yra užsidėję „Lietuvos liberalūs jaunimas. Politinė organizacija, Jaunimo organizacija“.
Jaunųjų konservatorių lyga 2014 m. iš JRD gautos lėšos sudarė 57 proc. biudžeto	Tėvynės Sąjunga – Lietuvos krikščionys demokratai Šis partneris prisidės prie organizacijos mokymų, „Pilietiškumo mokyklos“ projekto organizavimo bei prie kitų iniciatyvų įgyvendinimo.	<p>Ir jaunimo organizacijos, ir LKD buveinių adresai vienodi.</p> <p>Jaunųjų konservatorių lygos internetiniai duomenys pateikiami prie TKS tinklalapio kaip „mūsų bendruomenės“/ 1998 m. JKL, veikdama kaip labai aktyvi lobistinė organizacija, per atstovus Seime nuolat kėlė jaunimui aktualius klausimus – tais pačiais metais Lietuvoje finansavimas jaunimo programoms padidėjo 2,7 karto. Nuo 1998 balandžio mėnesio pradėjo veikti JKL internetinė svetainė.</p> <p>2004-12-11 Vilniuje įvykusioje JKL sueigoje patvirtintas strateginis 2005–2009 metų planas. Strategijoje numatytos organizacijos stiprinimo ir jaunimo dalyvavimo politikoje skatinimo gairės. 2005 m. lapkričio 5 d. prie JKL buvo prijungtas Lietuvos jaunųjų demokratų sąjūdis.</p> <p>2007 m. Kauno meru tapo buvęs JKL pirmininkas Andrius Kupčinskas.</p> <p>2009 m. JKL organizavo tarptautinę DEMYC žiemos mokyklą „Laisva Baltarusija“.</p> <p>2009 m. Vilniuje įvykusioje JKL narių konferencijoje buvo patvirtinti naujieji organizacijos įstatai bei 2009–2013 metų organizacijos strategija, pirmininku išrinktas Andrius Vyšniauskas.</p> <p>2009 m. į Europos Parlamentą išrinkta buvusi JKL pirmininkė Radvilė Morkūnaitė (dabar Mikulėnienė).</p> <p>Prie bendruomenės politikų pateikiami G. Landsbergis ir Liutauras Kazlavickas (Seimo narys). Vertinant FB tinklalapį itin daug komentarų ir pan. iš dabartinių Seimo narių konservatorių</p> <p>Jaunųjų konservatorių lyga (JKL) yra savarankiška, savanoriška nevyriausybė Lietuvos jaunimo organizacija (oficialus teisinis statusas – asociacija). Ji įkurta 1993-03-25 kaip Tėvynės Sąjungos jaunimo organizacija. Pirmininkas Teodoras Žukas. Šiuo metu (2016 m.) Lietuvos jauniems konservatoriams priklauso daugiau nei 2000 narių.</p> <p>Jaunųjų konservatorių lyga save apibrėžia šia konservatyvaus mąstymo ašimi: <i>Libertas & Pietas</i>. <i>Libertas</i> – laisvė, <i>Pietas</i> – pamaldi pagarba viskam: šeimai, protėviams, Tėvynei, Dievui. Lietuvos patirtyje būtent <i>pietas</i> įkvėpė ir rodė kelius kovai už laisvę. Normaliam asmens ir valstybės gyvenimui reikalingos abi dorybės – tiek <i>pietas</i>, laiduojanti tradicijas, „sutarties tarp gyvųjų, mirusiųjų ir tų, kurie dar gims“, tęstinumą, tiek <i>libertas</i>, užtikrinanti pažangą ir kaitą bei tradicijos gyvastingumo sąlygas. Tuo savo veiklą grindžia Jaunųjų konservatorių lyga.</p>
Jaunųjų krikščių demokratų organizacija iš JRD gautos lėšos 2014 m. sudarė 93 proc.		<p>Tai jaunimo organizacija turinti savo garbės kodeksą, vertybes ir aiškiai išsakytus tikslus bei uždavinius. Pagrindinis Jaunųjų Tautininkų Organizacijos tikslas – suvienyti ir ruošti Lietuvos jaunimą politiniam, ekonominiam, socialiniam ir kultūrinį šalies gyvenimui.</p> <p>Nurodoma, kad šios bendruomenės politikas Paulius Saudargas, Šešėlinis aplinkos ministerijas, Seimo narys.</p> <p>Tinklalapyje nurodyta, kad „Siekdami savo tikslų bendradarbiaujame su Tėvynės sąjunga – Lietuvos krikščionimis demokratais, o ypač – TS-LKD Krikščionių demokratų bendrija.“</p> <p>Prie paraiškos kaip partneris TKS nepateikiama, tačiau TKS internetiniame tinklalapyje Jaunieji KDO pateikiama kaip partijos bendruomenė.</p>
Lietuvių tautinio jaunimo sąjunga Gautos lėšos iš JRD 2014 m. sudarė 28 proc. biudžeto.	Jaunieji krikščionys demokratai Ideologiškai artimi, seniai bendradarbiauja. Bendri renginiai (diskusijos) ir akcijos.	Organizacijos paraiškos teikėjas (organizacijos pirmininkas) yra ir politinės organizacijos Lietuvos tautininkų partija vicepirmininkas administraciniais reikalais, priklausantis ir partijos valdybai. Teikiamos paraiškos programos vadovas - Lietuvos tautininkų partijos kontrolės komisijos narys.

Valstybinio audito ataskaitos
 „Jaunimo politikos strateginis
 planavimas ir priemonių
 įgyvendinimas socialinės apsaugos ir
 darbo srityje“
 8 priedas

Atrankos nuostatų reikalavimai ir NVO

Nuostatų reikalavimai	NVO ypatybės ir pastebėjimai
8.3. programa yra tęstinė, vykdoma nuosekliai siekiant tikslų ir uždavinių, atsižvelgiant į nustatytus prioritetus.	2013–2014 metais Koordinacinės veiklos programą vykdė TIK LiJOT. Esant reikalavimui, kad programa turėtų būti tęstinė, nėra galimybės konkurse dalyvauti kitoms organizacijoms, kurios anksčiau nėra gavusios finansavimo šiai programai.
9. Prioritetas teikiamas programoms, kuriomis: 9.1. vykdomas jaunimo informavimas ir konsultavimas; 9.2. plėtojama regioninė jaunimo politika; 9.3. skatinama jaunų žmonių savanoriška veikla; 9.4. skatinamas Lietuvoje gyvenančio jaunimo dalyvavimas plėtojant pilietiškumą ir patriotiškumą.	Visos šios priemonės nurodytos paraiškoje ir tiesiogiai susietos su LiJOT strategija: strategija atkartoja konkurso reikalavimus arba <i>Vise Versa</i> .
10. Finansavimą gavęs Teikėjas 2015 metais įsipareigoja: 10.1. pateikti ne mažiau kaip 2 pozicijas ir siūlymus jaunimo politiką formuojančioms institucijoms dėl jaunimui aktualių klausimų nacionaliniu lygmeniu svarstymo, iš jų bent vieną pateikti iki 2015 m. rugsėjo 30 dienos; 10.2. į programos veiklas įtraukti ne mažiau kaip 850 jaunų žmonių, iš jų 500 įtraukti ne vėliau kaip iki 2015 m. rugsėjo 30 dienos; 10.3. suorganizuoti ne mažiau kaip 2 veiklas, skirtas nariams stiprinti, iš jų bent 1 veikla turi būti įgyvendinta ne vėliau kaip iki 2015 m. rugsėjo 30 dienos; 10.4. kasmet 1 proc. didinti atstovaujama jaunų žmonių skaičių; 10.5. pagal poreikį dalyvauti ne mažiau kaip 2 tarptautiniuose tarpžinybiniuose susitikimuose, atstovaujant Lietuvos jaunimui Europos Sąjungoje; 10.6. įvykdyti kitas pagal Teikėjo programą numatytas ir finansuotinas veiklas.	Atsižvelgiant į skiriamą finansavimą ir reikalavimus projektinei veiklai, kyla klausimų, ar 10.3 punktą atitinka projekto tikslus. Įvertinus Lietuvoje veikiančias jaunimo organizacijas ir jų pajėgumus, kyla pagrįstų organizacijų, ar reikalavimas pritraukti 850 asmenų yra pakankamai ambicingas. Skiriant finansavimą kitų jaunimo organizacijų stiprinimui reikalavimas numatytas pritraukti ne mažiau 300 asmenų, skiriant ir 5000–6000 eurų. Nendiferencijuotas naujų narių pritraukimas pagal skiriamas lėšas.
14. Konkursui paraišką gali teikti Teikėjas, atitinkantis visas toliau išvardytas sąlygas: 14.1. jaunimo organizacija, kuri veikia ne trumpiau kaip dvejus metus nuo įregistravimo Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka dienos ir jungia ne mažiau kaip 40 jaunimo organizacijų, registruotų Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka; 14.2. turi nepriklausomo auditoriaus išvadą dėl organizacijos finansinės veiklos 2013 metais; 14.3. yra tarptautinių skėtinių nevyriausybinių organizacijų, veikiančių jaunimo politikos srityje, narė;	Didžiausia nevyriausybė jaunimo organizacija Lietuvoje, vienijanti nacionalines jaunimo organizacijas ir regionines jaunimo organizacijų sąjungas. Šiuo metu yra 70 didžiausių nacionalinių ir regioninių jaunimo organizacijų – vienintelė skėtinė organizacija. LiJOT yra aktyvi didžiausios Europoje nevyriausybės jaunimo organizacijos – Europos Jaunimo Forumo – tikroji narė. Ši organizacija siekia ginti Europos jaunimo interesus ir paskatinti juos aktyviau dalyvauti visuomenės gyvenime. Europos Jaunimo Forume kartu su kitomis nacionalinėmis visos Europos jaunimo grupėmis LiJOT atstovauja

Nuostatų reikalavimai	NVO ypatybės ir pastebėjimai
<p>14.4. turi demokratiškai renkamus kolegialius valdymo organus, į kurių sudėtį išrinkti jauni žmonės sudaro ne mažiau kaip 2/3 visų kolegialaus valdymo organo narių;</p> <p>14.5. Teikėjo programa papildomai finansuojama iš kitų šaltinių.</p> <p>15. Konkursui teikiamų programų vykdytojams keliama sąlyga – ne mažiau kaip 2/3 programos vykdytojų yra jauni žmonės.</p> <p>16. Konkursui teikiamų programų dalyviams keliama sąlyga – ne mažiau kaip 2/3 programos dalyvių yra jauni žmonės.</p>	<p>dešimčių milijonų viso žemyno jaunuolių interesams.</p> <p>Taip pat LiJOT yra tikroji Baltijos jaunimo forumo narė.</p> <p>LiJOT taip pat yra Jaunimo tarptautinės bendradarbiavimo agentūros (JTBA) steigėja. Svarbiausias JTBA tikslas – užtikrinti tarptautinio jaunimo bendradarbiavimo vystymąsi bei sėkmingą Lietuvos jaunimo dalyvavimą Europos Sąjungos programose jaunimui, gerinti jaunimo neformaliojo ugdymo ir darbo su jaunimu kokybę Lietuvoje.</p> <p>Organizacija koordinuoja informacinės patariamosios tarnybos EURODESK Lietuva veiklą. EURODESK yra Europos jaunimo informacijos tinklas, veikiantis 34 Europos šalyse ir teikiantis išskirtinę europinę informaciją, skirtą jaunimui ir dirbantiems su jaunimu.</p>

Valstybinio audito ataskaitos
 „Jaunimo politikos strateginis
 planavimas ir priemonių
 įgyvendinimas socialinės apsaugos ir
 darbo srityje“
 9 priedas

Rekomendacijų įgyvendinimo planas

Eil. Nr.	Rekomendacija	Subjektas	Veiksmas / Priemonės / Komentarai	Rekomendacijos įgyvendinimo terminas (data)
1.	Sukurti valstybės raidos ir jaunimo politikos strateginių dokumentų sąsajas.	SADM		
1.1.	Numatyti „Lietuva 2030“ ir Nacionalinės pažangos programos strateginių dokumentų integravimą Nacionalinėje jaunimo politikos plėtros programoje ar ją įgyvendinančiuose veiksmų planuose.	SADM	Bus parengtas ir patvirtintas Nacionalinės jaunimo politikos 2011-2019 m. programos 2017-2019 m. veiksmų plano projektas atsižvelgiant į „Lietuva 2030“ ir Nacionalinės pažangos programos strateginius dokumentus.	2017 m. I ketv.
1.2.	Numatyti ministerijos SVP ir strateginių jaunimo politikos dokumentų atsekamas sąsajas.	SADM	Vadovaujantis Vyriausybės kanceliarijos parengtomis rekomendacijomis, kurie planavimo dokumentų elementai privalo būti perkelti į strateginius veiklos planus, o kurie turi būti tik susiję, bus užtikrinta, kad strateginiuose veiklos planuose būtų numatytos sąsajos tarp SVP ir strateginių jaunimo politikos dokumentų.	2018 m. II ketv.
2.	Identifikuoti visų jaunimo grupių problemas ir tinkamai planuoti valstybės intervencijas joms spręsti bei matuoti šių intervencijų poveikį.	SADM	Bus identifikuoti jaunimo grupių požymiai ir problemos bei tinkamai planuojamos jaunimo politikos priemonės bei programos.	2018 m. IV ketv.
2.1.	Jaunimo politikos strateginiuose dokumentuose (juose numatytuose kriterijuose) suvienodinti jaunimo amžiaus apibrėžtį taip, kaip numatyta JPPJ.	SADM	Bus peržiūrėti nacionaliniai dokumentai, reglamentuojantys jaunimo amžiaus grupės apibrėžtį, surengtos diskusijos dėl vieningos pozicijos nustatymo, atitinkamai inicijuojami teisės aktų pakeitimai.	2018 m. IV ketv.
2.2.	Jaunimo politikos strateginio planavimo dokumentuose numatyti ambicingus ir kokybinę pažangą leidžiančius įvertinti kriterijus ir rodiklius.	SADM	Bus parengtas ir patvirtintas Nacionalinės jaunimo politikos 2011-2019 m. programos 2017-2019 m. veiksmų plano projektas, numatant ambicingus ir kokybinę pažangą leidžiančius vertinti kriterijus ir rodiklius.	2017 m. I ketv.

Eil. Nr.	Rekomendacija	Subjektas	Veiksmas / Priemonės / Komentarai	Rekomendacijos įgyvendinimo terminas (data)
3.	Atlikti JRD pavestų ir faktiškai vykdomų funkcijų peržiūrą ir esant poreikiui jas patikslinti, įvertinant žmogiškųjų išteklių joms atlikti poreikį	SADM	Bus atlikta JRD pavestų ir faktiškai vykdomų funkcijų peržiūra ir pateiktos rekomendacijos veiklos tobulinimui.	2017 m. II ketv.
4.	Užtikrinti biudžeto lėšomis finansuojamų projektų didesnę pridėtinę vertę:	SADM		
4.1.	tobulinti atrankos projektų nuostatus: numatyti aiškias prioritетines kryptis, kuriose galėtų veikti jaunimo organizacijos;	SADM	Bus tikslinami projektų finansavimo nuostatai, numatant aiškias prioritетines kryptis, kuriose galėtų veikti jaunimo organizacijos.	2017 m. I ketv.
4.2.	numatyti kokybinius projektų poveikį jaunimui matuojančius kriterijus ir rodiklius;	SADM	Bus tikslinami projektų finansavimo nuostatai, numatant kokybinius projektų poveikį jaunimui matuojančius kriterijus ir rodiklius.	2017 m. I ketv.
4.3.	inicijuoti tarpinstitucinį svarstymą sprendžiant jaunimo organizacijų, susijusių su politinėmis partijomis, finansavimo perdavimą kitoms institucijoms, susijusioms su politinių partijų priežiūra.	SADM	Bus inicijuotas tarpinstitucinis susitikimas ir priimti sprendimai dėl jaunimo organizacijų, susijusių su politinėmis partijomis, finansavimo perdavimo kitoms institucijoms, susijusioms su politinių partijų priežiūra.	2017 m. I ketv.
5.	Stiprinti projektų vykdymo kontrolę, reikalaujant iš projektų vykdytojų tinkamo atsiskaitymo ir vertinant projektinėmis veiklomis kuriamą kokybinį rezultatą.	SPPD	Bus pateikti siūlymai SADM ir JRD, rengiant priemonių įgyvendinimo nuostatų projektus, įtraukti aiškius ir detalius projektų įgyvendinimo kokybinius ir kiekybinius vertinimo kriterijus, Bus patvirtintos ataskaitų formos, kuriose būtų įtraukti vertinimo kriterijams identifikuoti būtini duomenys. Bus pateikti pasiūlymai SADM į nuostatų projektus įtraukti nuostatas, kuriomis būtų numatytos sankcijos tiems atvejams, kai projektų vykdytojai nepasiekia nustatytų projektų įgyvendinimo kokybinių ir (arba) kiekybinių kriterijų.	2016 m. III ketv. 2017 m. I ketv. 2016 m. III ketv.
<p>Atstovas ryšiams, atsakingas už Valstybės kontrolės informavimą apie rekomendacijų įgyvendinimą plane nustatytais terminais: Jolanta Sakalauskienė, Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Šeimos ir bendruomenių departamento Jaunimo skyriaus vedėja, el. p. Jolanta.Sakalauskiene@socmin.lt, tel nr. 8-614-19075</p>				